

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE**

**FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

Institut mezinárodních studií

**Diplomová práce**

**2014**

**Zuzana Čermáková**

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE**

**FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

Institut mezinárodních studií

**Zuzana Čermáková**

**Působnost trestního práva na indiánském  
území – Násilí na indiánských ženách**

*Diplomová práce*

Praha 2014

Autor práce: **Zuzana Čermáková**

Vedoucí práce: **Mgr. Jana Sehnálková**

Rok obhajoby: **2014**

## **Bibliografický záznam**

Čermáková, Zuzana. *Působnost trestního práva na indiánském území – Násilí na indiánských ženách*. Praha, 2014. 97 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra amerických studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jana Sehnálková.

## **Abstrakt**

Působnost trestního práva na indiánském území v USA je rozdělena mezi tři jurisdikce, mezi jurisdikci federální, státní a kmenovou. Jejich vzájemné překrývání však způsobuje nejasnosti ve výkladu trestního práva a vytváří právní vakuum, dojem zdánlivého bezpráví, jehož oběťmi se často stávají indiánské ženy. Důsledkem toho je, že indiánské ženy v USA mají dvaapůlkrát větší pravděpodobnost, že budou ve svém životě znásilněny než ženy neindiánského původu.

## **Abstract**

Federal government, states and tribal governments may invoke criminal jurisdiction over Indian country in the USA. The complexity of relationship of these entities creates legal vacuum, impression of lawlessness, which is harmful for the safety of American Indian women. Native American and Alaskan Native women are more than 2.5 times more likely to be raped than women in the USA in general.

## **Klíčová slova**

Indiánské území, násilí na ženách, trestní právo, indián, federální indiánské právo, indiánská svrchovanost, Spojené státy americké

## **Keywords**

Indian country, violence against women, criminal law, Indian, federal Indian law, Indian sovereignty, United States of America

**Rozsah práce:** 121 827 znaků včetně mezer, bez textových polí, poznámek pod čarou a vysvětlivek.

## **Prohlášení**

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 31. července 2014

Zuzana Čermáková

## **Poděkování**

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Janě Sehnákové za odborné vedení práce a přátelům a rodině za podporu.

## TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

**Jméno:**

Zuzana Čermáková

**E-mail:**

cermakovazuzka@gmail.com

**Semestr:**

LS 2012

**Akademický rok:**

2011-2012

**Název práce:**

Indiánská kasina - cesta k novému sebeurčení nebo nová hrozba?

**Předpokládaný termín ukončení (semestr, školní rok):**

ZS 2013

**Vedoucí diplomového semináře:**

Prof. PhDr. Svatava Raková, CSc.

**Vedoucí práce:**

Mgr. Jana Sehnálková

**V čem se oproti původnímu zadání změnil cíl práce?**

Cíl práce se oproti původnímu zadání zásadně nezměnil, je však velice ovlivněn současným děním ve Spojených státech. V březnu letošního roku Nejvyšší soud ukončil slyšení o ústavnosti reformy zdravotnictví Baracka Obamy, the Patient Protection Affordable Care Act, avšak závěrečný rozsudek je očekáván až koncem června. Konečný verdikt rozhodne, zda zákon o reformě zdravotnictví je či není v rozporu s ústavou.

Zákon v sobě nese i mnoho změn pro americké indiány, kterým by se jeho přijetím dostalo značného rozšíření možností získání pojištění a adekvátní zdravotní péče. Zamítnutí reformy Nejvyšším soudem by tak mohlo znamenat určitý krok zpět ve vývoji řešení otázky poskytování zdravotní péče indiánům.

Cílem práce tedy také bude zmapovat, jak rozhodnutí Nejvyššího soudu ovlivnilo a ovlivní další vývoj řešení otázky zdravotní péče amerických indiánů.

**Jaké změny nastaly v časovém, teritoriálním a věcném vymezení tématu?**

Zásadní časové změny nenastaly.

Co se týče teritoriálního vymezení, práce se bude zužovat na prostor státu Washington.

**Jak se proměnila struktura práce (vyjádřete stručným obsahem)?**

Struktura práce zůstala v podstatě nezměněna, pouze se bude více věnovat vývoji v přijímání reformního zákona Patient Protection and Affordable Care Act a jeho vlivu na stát Washington.

**Jakým vývojem prošla metodologická koncepce práce?**

Práce, Američtí indiáni a zdravotní péče v USA, by měla být případovou studií založenou na příkladu státu Washington.

**Které nové prameny a sekundární literatura byly zpracovány a jak tato skutečnost ovlivnila celek práce?**

Mnoho nových pramenů ani sekundární literatury nebylo v tomto okamžiku zpracováno. Dostalo se mi však díky meziuniverzitní dohodě možnosti v příštím roce vycestovat na studijní pobyt právě do státu Washington, University of Washington, kde se budu moci věnovat podrobnějšímu výzkumu a sběru potřebných dat a materiálů.

**Charakterizujte základní proměny práce v době od zadání projektu do odevzdání tezí a pokuste se vyhodnotit, jaký pokrok na práci jste během semestru zaznamenali (v bodech):**

**Základní proměnou je zúžení teritoriálního vymezení tématu.**

**Podpis studenta a datum:**



# Obsah

Úvod .....	3
Stigma indiánských žen.....	4
Zhodnocení použité literatury .....	6
Metodika práce.....	13
Místní a časové vymezení práce .....	13
Organizace a obsah jednotlivých kapitol .....	14
<b>1. Vymezení základních pojmů .....</b>	<b>16</b>
1.1 Indián.....	16
1.2 Kmen .....	17
1.3 Indiánská rezervace .....	19
1.4 Indiánské území .....	19
1.5 Násilí na ženách .....	22
1.6 Znásilnění.....	23
1.7 Domácí násilí .....	25
1.8 Stalking .....	25
<b>2. Násilí na amerických indiánských ženách .....</b>	<b>26</b>
2.1 Obětí se stává žena .....	26
2.2 Obětí se stává americká žena .....	27
2.3 Obětí se stává americká indiánská žena .....	29
<b>3. Odlišné koncepty – právo USA a tradiční indiánské právo.....</b>	<b>31</b>
<b>4. Základy federálního indiánského práva v USA .....</b>	<b>35</b>
4.1 Ústava Spojených států jako základ indiánské legislativy .....	36
4.2 Marshallova trilogie .....	37
4.2.1 Johnson v. M’Intosh .....	38
4.2.2 Cherokee Nation v. Georgia .....	39
4.2.3 Worcester v. Georgia.....	41

4.3 Paradox indiánské suverenity.....	42
<b>5. Trestní právo na indiánském území.....</b>	<b>43</b>
5.1 „Kde se to stalo?“ namísto „Co se to stalo?“ .....	44
5.2 Základní principy působnosti trestního práva na indiánském území .....	45
5.2.1 První princip .....	46
5.2.2 Druhý princip.....	47
5.2.3 Třetí princip .....	48
5.2.4 Čtvrtý princip.....	54
5.2.5 Pátý princip.....	59
5.3 Shrnutí působností na indiánském území v USA.....	60
5.3.1 Indiánský pachatel na indiánském území .....	60
5.3.2 Neindiánský pachatel na indiánském území.....	61
5.3.3 Působnost trestního práva na indiánském území v PL 280 státech .....	61
<b>6. První dva kroky k řešení násilí na indiánských ženách .....</b>	<b>62</b>
6.1 Tribal Law and Order Act (TLOA).....	63
6.2 Violence Against Women Act (VAWA) .....	67
<b>7. Možná východiska.....</b>	<b>70</b>
7.1 Zrušení rozhodnutí v případě Oliphant v. Suquamish Indian Tribe .....	71
7.2 Širší spolupráce a konzultace s indiánskými kmeny.....	72
7.3 Výcvik a školení federálních, státních i kmenových úředníků .....	74
7.4 Dostupnost rychlé a adekvátní péče.....	75
7.5 Bezprostřední odezva úřadů v případech sexuálního násilí .....	76
7.6 Navýšení příspěvků pro kmenové policejní sbory a soudy.....	77
7.7 Celková reforma federálního indiánského práva .....	78
<b>Závěr .....</b>	<b>80</b>
<b>Summary.....</b>	<b>85</b>
<b>Seznam použitých zdrojů .....</b>	<b>87</b>

## Úvod

Míra zločinnosti na indiánském území ve Spojených státech amerických je alarmující. V roce 1999 Ministerstvo spravedlnosti Spojených států amerických (United States Department of Justice) vydalo výroční zprávu, ve které uvedlo, že zatímco celkový počet zabití na území USA poklesl o 22 %, na indiánském území vzrostl o celých 87 %.<sup>1</sup>

Od té doby již uplynulo patnáct let, během kterých bylo uvedeno v platnost mnoho zákonů a opatření, jakými jsou například zákony *TLOA* nebo *VAWA*. Ke změně došlo především v otázce financování programů na indiánském území a v otázce monitorování kriminality. Míra zločinnosti se však na indiánském území nijak výrazně nezměnila. Ze všech trestných činů spáchaných v roce 2010 na indiánském území, které vyšetřovala federální prokuratura, bylo 67 % ze všech případů klasifikováno jako násilný trestný čin.<sup>23</sup> Na celé záležitosti je však nejvíce znepokojující fakt, že nejčastějšími oběťmi rostoucí kriminality na indiánském území jsou ženy, indiánské ženy.

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti Spojených států amerických bude americká indiánská žena s dvaapůlkrát větší pravděpodobností ve svém životě znásilněna nebo sexuálně napadena než jiná žena neindiánského původu. Celkově je podle statistik v USA znásilněna méně než jedna žena z pěti, zatímco v případě žen indiánského původu je to více než jedna žena ze tří. Pravděpodobně tedy bude asi 34 % indiánských žen ve svém životě znásilněno.<sup>4</sup>

---

<sup>1</sup> Stephen L. Pevar, *The Rights of Indians and Tribes* (New York: Oxford University Press, 2012), 131.

<sup>2</sup> Z 6 353 osob podezřelých z násilných trestných činů bylo 1 479 stíháno za zločin spáchaný na indiánském území.

<sup>3</sup> Steven W. Perry, „Tribal Crime Data Collection Activities, 2012,“ *U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Bureau of Justice Statistics, NCJ 239077*, (October, 2012): 13.

<sup>4</sup> „Maze of Injustice, the Failure to Protect Indigenous Women from Sexual Violence in the USA,“ *Amnesty International*, 14.

Samozřejmě, že násilí na ženách není pouhým právním problémem. Jedná se o celospolečenský jev, který se vyskytuje v různých formách, nezávisle na ekonomické situaci, rasové, etnické či státní příslušnosti a vyznání pachatele i oběti. Avšak v případě amerických indiánských žen toto tvrzení neplatí zcela. V jejich případě se násilí stává otázkou nedokonalosti právního systému a trestního zákonodárství.

Americké indiánské ženy totiž nejsou pouhou obětí násilí, ale i obětí nefunkčnosti systému, který by je měl před násilím ochránit. Americké trestní právo na indiánském území je jednoduše řečeno nepřehledné. Spletitost zákonů vzniká kvůli komplikovanému a často nejasnému či neúplnému propojení federálního, státního a kmenového práva. A právě tato spletitost systému vytváří právní „šedé zóny“, ve kterých mnoho indiánských žen skočí a ze kterých se naopak pachatel velice rychle vytratí.

Otázkou zůstává, proč dochází k násilí na indiánských ženách v tak velkém měřítku? Co je možné udělat po legislativní stránce, aby se vzrůstajícímu počtu obětí zamezilo? Jsou navrhovaná řešení reálná? Jsou opatření provedená k dnešnímu dni dostatečná? Neexistují jiná východiska?

## **Stigma indiánských žen**

Násilí pro indiánské ženy představuje pozůstatek kolonizačních zákonů a praktik a je tak velkým stigmatem nejen pro ně ale i pro celou společnost indiánského obyvatelstva ve Spojených státech amerických. Tomuto společenskému stigmatu by mohla být věnována samostatná práce, je však nutné jej v úvodu zmínit a upozornit na to, jak závažnou skutečnost násilí na amerických indiánských ženách pro původní obyvatelstvo představuje.

Násilí na ženách je chápáno jako nezdravé a nemorální chování, které ohrožuje celou společnost. Stalo se proto námětem mnoha děl indiánských autorů, kteří se prostřednictvím svých děl snaží na problém násilí na indiánských ženách poukázat.

Například kanadská spisovatelka a básnířka Lee Maracle vyjádřila pocity indiánských žen v krátké básni *I Am Woman*.<sup>5</sup>

### **I Am Woman**

If the State won't kill us  
We will have to kill ourselves.  
It is no longer good etiquette to head hunt savages.  
We'll just have to do it ourselves.  
It's not polite to violate "squaws"  
We'll have to deprive our young ourselves  
Blinded by niceties and polite liberality  
We can't see our enemy,  
So, we'll just have to kill each other.<sup>6</sup>

Volný překlad básně:

### **Já jsem žena**

Pokud nás nezahubí stát,  
zahubíme se sami.  
Skalpování divochů již více není zvykem.  
Budeme to muset udělat sami.  
Není to slušnost znásilňovat naše „squaw“  
Musíme se zbavit našich mladších já  
Oslepeni jemností a velkorysostí  
Nevidíme naše nepřátele  
A tak musíme zabít jeden druhého

---

<sup>5</sup> Andrea Smith, „Native American Feminism, Sovereignty, and Social Change,“ *Feminist Studies* 31, č. 1 (jaro, 2005): 116-124.

<sup>6</sup> *Ibid.*, 123-124.

Násilí na indiánských ženách se stalo i námětem mnoha filmů indiánských autorů. Filmová tvorba je pro mnohé indiánské autory jedinečnou možností jak zachytit a uchovat tradiční kulturu orální historie, ale především příležitost vymanit se z euroamerického konceptu zobrazování a chápání. Chápání a pochopení vlastní identity je pro indiánské ženy podstatnou součástí procesu vypořádání se s násilím a procesu ozdravení. Indiánské ženy často obviňují samy sebe a vidí ve svém indiánském původu předurčení stát se obětí násilí. Filmová tvorba indiánských žen proto slouží jako katalyzátor sebeurčení a pochopení indiánské identity a předně ženské identity.<sup>7</sup>

K takovým ozdravným snímkům patří například *Club Native* kanadské autorky Tracey Deer nebo krátký film *Suckerfish* Lisy Jackson. Oba filmy se zabývají dilematem identity, kterému čelí každá indiánská žena každý den. Žena má na výběr buď zůstat a čelit násilí a hrozbám nebo opustit komunitu a zradit tak své předky a tradice. Obě dvě cesty jsou trnité a s nejasným cílem.<sup>8</sup>

## **Zhodnocení použité literatury**

Z česky psané literatury je takřka nemožné získat širší povědomí o současné indiánské společnosti žijící ve Spojených státech a jejich problémech. České odborné společnosti je sice dostupné poměrně značné množství zdrojů o životě amerických indiánů v koloniálním období, před vznikem Spojených států amerických, ale odborná literatura týkající se současných témat na českém trhu zcela chybí. Při psaní této práce bylo proto nutné čerpat pouze ze zahraničních, anglicky psaných zdrojů.

---

<sup>7</sup> Michelle H. Raheja, *Reservation Reelism. Redfacing, Visual Sovereignty, and Representation of Native Americans in Film* (Lincoln and London: University of Nebraska Press, 2010), 194; Xiomara Hurni-Cranston, "Indigenous Peoples' and the Media," *Kanata* 3 (Winter, 2010), p. 153.

<sup>8</sup> Tracey Deer, *Club Native* (2008); Lisa Jackson, *Suckerfish* (2004).

Ve Spojených státech amerických a Kanadě existuje na stovky různých indiánských jazyků, které si mohou být jazykově velice podobné, ale i vzdálené tak jako třeba čeština s japonštinou. Pracovním jazykem indiánských autorů je proto ve většině případů angličtina. Jen málo děl nejprve vzniklo v původním jazyce autora, spíše se do mateřského jazyka zpětně překládají.

Vzhledem k tomu, že se práce zabývá současným tématem, vychází předně z odborných článků a výzkumných zpráv vydaných v rozmezí posledních deseti let. Rozsáhlejší monografie zabývající se tímto tématem buď neexistují, nebo jsou svým zaměřením pro tuto práci takřka nepoužitelné.

### **Literatura psaná indiánskými autory**

Při psaní práce bylo využito mnoha materiálů psaných indiánskými autory žijícími nejen ve Spojených státech amerických ale i v Kanadě. Kanadský správní a politický systém je zcela jistě jiný než systém Spojených států, avšak postavení indiánského obyvatelstva se v těchto dvou sousedních zemích natolik neliší. Původní obyvatelé v obou zemích zápasí s dualitou svého postavení ve státě a volají po dodržování svých původních práv a po větší autonomii.

Hranice indiánských území navíc často přesahují hranice USA a rozkládají se tak na pomezí obou dvou států, tedy USA a Kanady. Indiánští autoři zabývající se postavením indiánů ve společnosti se proto často neomezují pouze na Spojené státy nebo Kanadu, ale hovoří o indiánských otázkách jako o celospolečenském a světovém problému, který překračuje hranice dnešních států.

Ze všech indiánských autorů citovaných v této práci bych ráda vyzvedla tyto tři: Waltera Echo-Hawka, Stephena L. Pevara a Charlottu Coté.

Walter Echo-Hawk je zmiňován předně kvůli své knize *In the Courts of the Conqueror: The 10 Worst Indian Law Cases Ever Decided* z roku 2010. V této knize, jak již název sám napovídá, Walter Echo-Hawk shrnuje deset nejzásadnějších soudních rozhodnutí Nejvyššího soudu a Kongresu USA, které byly do dnešní doby vyneseny a které zásadně ovlivnily a přetvořily nejen federální indiánské zákonodárství, ale i právo tradiční, kmenové a celkové postavení indiánského obyvatelstva v dnešních Spojených státech amerických.

Knih *In the Courts of the Conqueror: The 10 Worst Indian Law Cases Ever Decided* může být po prvním čtení pokládána za poněkud zaujaté agitační dílo, avšak po druhém přečtení, kdy se čtenář oprostí od zaujatosti autora pramenící z jeho indiánského původu a zaměří se pouze na hlavní body a myšlenky práce, získává dílo na váze. Autor přichází s několika reálnými reformními návrhy současného systému, které po kritické úvaze řadí dle jejich možné uskutečnitelnosti. Walter Echo-Hawk považuje reformu federálního indiánského práva za naléhavou a její realizaci za zcela nezbytnou pro udržení vztahů mezi vládou USA a kmenovými vládami.

Druhý autor, Stephen L. Pevar, je dlouholetým obhájcem indiánských občanských práv a univerzitním profesorem indiánského federálního práva ve Spojených státech. V roce 2012 Stephen Pevar vydal knihu *The Rights of Indians and Tribes*, která slouží jako výborný odrazový můstek pro studium federálního práva amerických indiánů odborné i laické společnosti.

Pevar svou knihou moderním způsobem navazuje na „právní příručku“ *Handbook of Federal Indian Law* Felixe S. Cohena. Felix S. Cohen ve svém díle z roku 1941 jako první shrnul a sepsal dosavadní federální indiánské právo ve Spojených státech. Jeho kniha přehledně vysvětluje základy federálního indiánského práva a i v dnešní době tvoří neodmyslitelný zdroj informací.

Stephen L. Pevar sice nevytvořil tak rozsáhlou a detailní práci jako Felix Cohen, ale velice srozumitelnou formou vysvětlil základy a hlavní principy indiánského práva na i mimo indiánské území. Ve své knize vychází ze své právní praxe, ale i z vlastních zkušeností občana Spojených států amerických indiánského původu. Pevar vysvětluje základní pojmy, jako jsou kmen nebo rezervace, ale také, na rozdíl od Waltera Echo-Hawka, nezaujatě a kriticky objasňuje důležitost nejzásadnějších rozhodnutí Nejvyššího soudu a Kongresu USA.

Kniha *The Rights of Indians and Tribes* je doplněna velice užitečnými přílohami, jako jsou plná znění základních usnesení a zákonů, například *Major Crimes Act* nebo *The Indian Civil Rights Act*, a seznam všech federálně uznaných indiánských kmenů. V úvodu knihy navíc čtenář nalezne přehlednou mapu všech indiánských území v USA.

Charlotte Côté, třetí ze zmiňovaných autorů indiánského původu, sice nepatří k tak známým a uznávaným indiánským autorům, jako jsou Walter Echo-Hawk nebo Stephen L. Pevar, ale její esej *Maintaining Harmony and Keeping the Peace: Nonviolence and Conflict Resolutions in Native American Traditional Systems of Justice* a její myšlenky výrazně přispěly ke vzniku této práce. Charlotte Côté pochází z kanadského Vancouveru a vyučuje na katedře American Indian Studies americké univerzity University of Washington v Seattlu. Charlotte Côté je velkou bojovnicí za práva indiánských žen a podporovatelkou kulturní nezávislosti indiánských kmenů v USA a Kanadě. Díky svému studijnímu pobytu na University of Washington jsem měla to štěstí navštěvovat její hodiny a přednášky, které mi otevřely nové obzory a přivedly mě ke studiu postavení indiánských žen v americké společnosti. I když jsme se s profesorkou Côté v mnoha ohledech názorově rozcházely, její připomínky a postřehy byly vždy silně obohacující a inspirativní.

Díky Charlotte Coté a studentům katedry American Indian Studies jsem získala jedinečnou možnost přímého kontaktu s indiánskými ženami v USA. Pro Evropana neindiánského původu je velice obtížné získat důvěru a hlouběji proniknout do indiánské komunity, proto jsem velice ráda i za tak malou zkušenou, které se mi dostalo.

### **Literatura zabývající se násilím na ženách**

Násilí na ženách představuje celosvětový společenský problém, proto se touto problematikou zabývá i mnoho českých nevládních organizací, jakými například jsou *Bílý kruh bezpečí* a *stopnasili.cz*.

Činnost *Bílého kruhu bezpečí* je založena na poskytování přímé pomoci obětem násilí, ale i odborných informací o násilí a programech prevence. Internetový portál *stopnasili.cz* se nevěnuje pouze násilí na ženách, ale i násilí na dětech, mládeži, mužích a celkově problematice domácího násilí. Radí obětem i svědkům násilí, kam se v případě nouze obrátit a poskytuje jim jasné a srozumitelné informace.

Oběti násilí si v mnoha případech neuvědomují závažnost situace a pachatele brání či celou situaci považují za samozřejmou nebo zaslouženou. Internetové stránky, jako jsou *stopnasili.cz*, jim tak neslouží pouze jako zdroj informací, ale i jako prostředek k uvědomění si závažnosti situace a k nalezení síly a odvahy trestný čin násilí ohlásit.

Rámcové informace o problematice násilí na ženách byly předně čerpány z materiálů Společnosti národů, OSN a její odborné organizace WHO, Světové zdravotnické organizace. OSN opakovaně označila násilí na ženách a násilí na původním obyvatelstvu za porušování základních lidských práv a vyzvala bývalé koloniální velmoci k neodkladnému řešení těchto celospolečenských problémů.

OSN a WHO vedou celosvětové záznamy o vývoji situace a apelují na jednotlivé státy dle její závažnosti. Oficiální statistiky OSN se opírají o dlouhodobý a cíleně

zaměřený sběr dat a poskytují tak výborný zdroj informací pro srovnání situace v USA s jinými státy, ale i pro srovnání situace v různých oblastech Spojených států amerických.

### **Literatura zabývající se násilím na indiánských ženách**

Co se týče otázky násilí na indiánských ženách, je nutné zmínit zprávu nevládní organizace *Amnesty International* s názvem *Maze of Injustice*. Tato zpráva jako vůbec jedna z prvních upozornila na závažnost a velikost problému násilí na indiánských ženách na indiánském území v USA.

*Maze of Injustice* je velice zevrubným shrnutím dlouhodobého výzkumu a pozorování pracovníků *Amnesty International*, kteří při jejím psaní spolupracovali s indiánskými ženami a indiánskými neziskovými organizacemi. Výsledná zpráva výzkumu *Amnesty International* je proto výborným zdrojem odkrývajícím mnoho skrytých detailů problematiky násilí na indiánských ženách, který objektivně hodnotí dosavadní kroky vlády Spojených států. Závěr zprávy je obohacen o zhodnocení výsledků a o několik návrhů možných řešení.

Kromě mnoha statistických dat a údajů zpráva přináší i řadu autentických výpovědí indiánských žen. Pracovníci a tazatelé *Amnesty International* vyslechly desítky přímých obětí sexuálního násilí, zaznamenaly jejich příběhy a zdokumentovaly množství případů institucionálního bezpráví, kterého se Američankám indiánského původu často dostává.

Diplomová práce nečerpá pouze ze zprávy *Amnesty International*, ale předně se opírá se o řadu odborných článků, oficiálních zpráv federální vlády Spojených států amerických a v neposlední řadě o materiály státních agentur, univerzit a neziskových, nevládních indiánských organizací bojujících za rovnoprávnost indiánského obyvatelstva v USA. Webové stránky federálních institucí Spojených států jsou výborným zdrojem především pro získávání statistických údajů a oficiálních prohlášení. Tyto stránky

zároveň poskytují i přehledné zhodnocení situace a užitečné odkazy na nevládní organizace zabývající se stejnou otázkou.

Výše zmíněné prameny tvoří hlavní zdroj informací z toho důvodu, že se na rozdíl od zprávy *Amnesty International* nezaměřují pouze na sexuální násilí. Zpráva *Maze of Injustice* je kvůli tomuto faktu značně nekompletní a jednostranná.

Její autoři se věnovali téměř výlučně znásilnění a násilným činům se sexuálním podtextem. Práce se téměř vůbec nevěnuje problematice domácího násilí, které ne vždy musí nabýt podoby sexuálního násilí. Psychické násilí, stalking a fyzické násilí bez sexuálního útoku jsou ve zprávě zmiňovány jen okrajově, přestože tvoří nedílnou součást problému násilí na indiánských ženách.

Tím, že se zpráva nevěnuje méně závažným trestným činům, než je znásilnění, a ani ostatním formám násilí, opomíjí růst domácího násilí na indiánském území a fenomén posledních let takzvaný „non-native hunting“. Termín hunting označuje „nájezdy“ neindiánských násilníků na indiánské území, kde se pachatelé v podstatě téměř beztrestně dopouští násilí na indiánských ženách a zase odjíždí. Tento jev bude podrobněji vysvětlen v nadcházejících kapitolách.

### **Literatura zabývající se federálním indiánským právem**

Internetové portály nabízející původní znění všech rozhodnutí Nejvyššího soudu a Kongresu Spojených států amerických, jakými jsou například *Justia.com* nebo databáze právního institutu Cornellovy univerzity *Legal Information Institute*, byly hlavními zdroji ke sběru informací týkajících se federálního indiánského práva.

K přednostem těchto internetových databází patří to, že čtenáři zároveň často nabízejí krátké shrnutí soudního procesu a stručné objasnění jeho podstaty či širšího dopadu.

Při psaní práce bylo kromě těchto databází využito i mnoha odborných článků zabývajících se tradičním indiánským právem a konceptem indiánské svrchovanosti. Články pocházejí jak od indiánských, tak od neindiánských autorů.

Neopomenutelným zdrojem, který tvoří základ téměř všech citovaných děl, je Ústava Spojených států amerických. Práce vychází jak z jejího originálního znění, tak z českého překladu, který byl publikován v knize *Dějiny USA* od George B. Tindalla a Davida E. Shia vydané v nakladatelství Lidových novin.

## **Metodika práce**

Diplomová práce *Působnost trestního práva na indiánském území – Násilí na indiánských ženách* je obecně teoretickou prací. Jedná se o explanační kvalitativní výzkum, jehož úkolem je analýza stavu a vývoje problému násilí na indiánských ženách ve Spojených státech.

Jakožto deskriptivní případová studie práce popisuje a analyzuje procesy změn ve vztahu indiánských autonomních vlád a federální vlády USA v otázce působnosti trestního práva na případu násilí na indiánských ženách.

Práce má za cíl identifikovat právní příčiny a důsledky násilí na indiánských ženách a analyzovat navrhovaná řešení problému.

V závěru práce nalezneme predikci vývoje situace a implementace navrhovaných řešení.

## **Místní a časové vymezení práce**

Diplomová práce *Působnost trestního práva na indiánském území – Násilí na indiánských ženách* zkoumá čistě současný jev a hodnotí jeho možný vývoj do budoucna. Časové zaměření práce se pohybuje přibližně v rozmezí let 2004 a 2014, ale zahrnuje i

stručný přehled historicky starších událostí, nezbytný k celkovému pochopení problematiky.

Diplomová práce se zabývá konceptem místní a osobní působnosti trestních zákonů ve Spojených státech amerických. Řeší otázku trestných činů spáchaných pouze na indiánském území, nikoli mimo ně.

Indiánské území bylo vybráno z toho důvodu, že soudní pravomoci se na něm mění v závislosti na původu oběti a pachatele. Přesněji řečeno v závislosti na tom, zda jsou pachatel, oběť nebo oba dva indiánského či neindiánského původu, což způsobuje nejasnosti v určování soudních kompetencí.

## **Organizace a obsah jednotlivých kapitol**

Téma násilí na indiánských ženách na indiánském území ve Spojených státech není možné uchopit a dále rozvést bez definování základních pojmů, jako jsou indián, kmen a indiánské území. Z tohoto důvodu je první částí práce věnována vymezení základních pojmů. Krom již zmiňovaných pojmů zde nalezneme definici pojmu násilí na ženách a stručné vymezení výrazů vztahujících se k tomuto celospolečenskému problému.

Druhá kapitola se již věnuje konkrétně násilí na ženách ve Spojených státech. Nejprve popisuje jev samotný v celonárodním měřítku a posléze se zaměřuje pouze na násilí na indiánských ženách na indiánském území v USA.

Další kapitoly práce se zabývají indiánským právem a trestním právem na indiánském území ve Spojených státech. Kapitola s názvem *Odlisné koncepty – právo USA a tradiční indiánské právo* přibližuje zásadní odlišnosti v chápání konceptu práva původního obyvatelstva a americké společnosti. Koncepty se předně rozcházejí v pohledech na to, co znamená spravedlnost či vina.

Čtvrtá kapitola diplomové práce mapuje vývoj federálního indiánského práva ve Spojených státech. Shrnuje nejzásadnější rozhodnutí Nejvyššího soudu a Kongresu USA, která utvářela a přetvářela základy indiánského práva. Od těchto nařízení se dále odvíjí soudní pravomoci indiánských kmenů a působnosti trestního práva na indiánském území. Hlavním bodem kapitoly je bezesporu takzvaná Marshallova trilogie, kterou se označují tři rozhodnutí Nejvyššího soudu z první poloviny devatenáctého století. Tyto tři rozsudky vymezují rozsah indiánské svrchovanosti a udávají směr vývoje federálního indiánského práva do dnešních dnů.

Další kapitola se již věnuje výhradně trestnímu právu na indiánském území ve Spojených státech. Působnost trestního práva a soudní pravomoci se na indiánském území řídí podle pěti základních principů vycházejících především z Marshallovy trilogie. Těchto pět principů je nejprve stručně shrnuto a posléze detailně popsáno s odkazem na násilí na indiánských ženách. V úplném závěru je kapitola doplněna o přehledné shrnutí soudních pravomocí na indiánském území v případech, kdy jsou oběť, pachatel nebo oba dva indiánského či neindiánského původu.

Návrhy možné reformy trestního práva na indiánském území a možná východiska vedoucí k bezprostřední změně situace na indiánském území jsou tématem poslední kapitoly práce. Stejně jako předchozí kapitoly se i tato zaměřuje pouze na násilí na indiánských ženách a na působnost trestního práva. Otázka celkové reformy federálního indiánského práva ve Spojených státech je řešena pouze okrajově.

Závěr diplomové práce *Působnost trestního práva na indiánském území – Násilí na indiánských ženách* shrnuje zjištění předchozích kapitol a hodnotí navrhovaná řešení.

# 1. Vymezení základních pojmů

## 1.1 Indián

Obyvatelé Spojených států amerických, kteří se řadí k původnímu obyvatelstvu, k *American Indians* a *Alaska Natives* (zkratka AIAN), se často označují výrazy *Native Americans*, *American Indians* nebo *First Nations*. V této práci bude tato část americké populace označována výrazem *indián* nebo přívlastkem *indiánský*, *indiánského původu* či jako *původní obyvatelstvo*.

Slovo *indián* je používáno jako český ekvivalent v anglickém výrazu *Indian*. Výraz *Indian* je zcela běžně používán v amerických oficiálních dokumentech jako slovo významově nadřazené, označující veškeré původní obyvatelstvo Spojených států amerických, a to včetně původního obyvatelstva Aljašky a Havaje, které je z etnologického hlediska vzdálené indiánskému obyvatelstvu žijícímu mimo tyto oblasti.

Slovo *indián* je v práci uváděno s malým *i*, protože označuje člena antropologické skupiny a ne příslušníka indiánského národa. Na území USA se nachází na stovky indiánských kmenů a národů, proto budou velkými písmeny označováni pouze příslušníci těchto národů či kmenů, například *Apáci*, *Čerokiové* nebo *Navahové*.

Podle sčítání lidu z roku 2010 se k indiánskému původu přihlásilo 5,2 milionů lidí, tedy přibližně 1,7 % z celkové populace Spojených států amerických, která k roku 2010 činila 308,7 milionů. Z toho 56 % se přihlásilo pouze k indiánskému původu a zbylých 44 % v dotazníku uvedlo mimo svůj indiánský původ i jiný, tedy neindiánský. Počet lidí hlásících se ve Spojených státech amerických k indiánskému původu (ať už pouze k indiánskému nebo i k jinému) vzrostl mezi lety 2000 a 2010 o 26,7 % a počet

lidí, kteří se označili za z části indiánského původu, vzrostl ze 40 % v roce 2000 na 44 % v roce 2010.<sup>9</sup>

Indiánský původ občana USA však automaticky neznamená, že je občan indiánem z právního hlediska. Slovo indián v právním slova smyslu označuje osobu, jež je oficiálním příslušníkem federálně uznávaného kmene. Každý kmen má na základě svého autonomního statusu právo určit si vlastní podmínky k získání kmenové příslušnosti. Některé kmeny přiznávají členství pouze na základě důkazu rodinné příslušnosti ke kmeni, jiné požadují určitou „pokrevní čistotu“. V tomto případě může být za člena přijat pouze člověk schopný prokázat přímý pokrevní vztah s kmenem (často je tento krevní svazek vyjadřován v procentech, např. být indiánského původu pouze z 25 %).<sup>10</sup>

Je nutné si však uvědomit, že oficiální člen federálně uznaného kmene je zároveň i občanem Spojených států amerických. Tím pádem se této osobě dostává určitého dvojího statusu.

## 1.2 Kmen

Neexistuje jednotná, oficiální, federální vládou uznávaná definice pojmu *kmen*. Skupina lidí indiánského původu se může označovat za kmen a může být i jako kmen akceptována ostatními kmeny, ale federální nebo státní vláda tuto skupinu lidí za kmen považovat nemusí. Některé kmeny jsou uznávány pouze státní vládou a federální vládou nikoli. Aby kmen získal status federálně uznávaného kmenu, musí splňovat určité základní požadavky stanovené Ministerstvem vnitra USA, například historicky

---

<sup>9</sup> Perry, „Tribal Crime Data Collection Activities,” 2.

<sup>10</sup> Tribal Jurisdiction, Indian Country Criminal Jurisdiction, Who is an Indian? [<http://tribaljurisdiction.tripod.com/id2.html>], (zprístupněno 26. května 2014).

prokazatelný původ, určitý počet členů, vlastní vypracovaný právní rámec členství apod.<sup>11</sup>

Na území Spojených států amerických se momentálně nachází 565 kmenů původního obyvatelstva, které jsou právně uznávány a které tak mají nárok na finanční a správní podporu ze strany federální vlády prostřednictvím *Bureau of Indian Affairs* (Kancelář pro indiánské otázky).<sup>12</sup>

Z celkového počtu 5,2 milionů lidí, kterých se přihlásilo k indiánskému původu při sčítání lidu v roce 2010, 3,4 milionů (65 %) uvedlo přímou vazbu alespoň k jednomu kmenu nebo indiánskému území. Z toho 40 % se hlásí k 10 největším kmenům, které jsou: Čerokiové (Cherokee), Navahové (Navajo), Čoktavové (Choctaw), Mexičtí indiáni (Mexican American Indian), Čipewajové (Chippewa), Siouxové (Sioux), Apači (Apache), Černonožci (Blackfeet), Kríkové (Creek), Irokézové (Iroquois).<sup>13</sup>

Ze všech indiánských území ve Spojených státech má rezervace kmenu *Navajo* největší populaci indiánského obyvatelstva, 170 000 lidí. Na indiánském území kmene nemusí však výlučně žít pouze lidé příslušní k danému kmeni.

Každý kmen má navíc právo rozhodnout, jak se bude nazývat. Můžeme se proto setkat s vícero pojmenováními, jako jsou například: „tribe“ (kmen), „nation“ (národ), „community“ (společnost nebo obec), „rancheria“ nebo „band“ (skupina). V této práci se v obecných záležitostech užívá pojmenování kmen, národ a společnost. Tyto tři výrazy jsou zcela zaměnitelné.

---

<sup>11</sup> Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 272.

<sup>12</sup> Perry, „Tribal Crime Data Collection Activities,” 4.

<sup>13</sup> Tina Norris, Paula L. Vines, Elizabeth M Hoeffel, „The American Indian and Alaska Native Population: 2010,” *U.S. Department of Commerce, Economics and Statistics Administration, U.S. Census Bureau*, C2010BR-10, (leden 2012): 17-20.

### **1.3 Indiánská rezervace**

Ve Spojených státech amerických existují dva typy indiánských rezervací, federální a státní. Federální indiánská rezervace je území vyhrazené indiánskému kmenu nebo kmenům buď na základě smlouvy, nebo z rozhodnutí federální vlády USA. Toto území je trvalým kmenovým územím s jistou samosprávou, které je jménem kmene spravováno federální vládou Spojených států amerických. V USA se nachází 326 územních jednotek možných označit za federální indiánskou rezervaci. Rezervace nejsou omezeny pouze názvem „reservation“, patří sem i „pueblo“, „rancheria“, „mission“, „village“ a další.<sup>14</sup>

Naproti tomu státní indiánská rezervace je území spravované jménem kmene státem. Toto území nepodléhá státním majetkovým daním, ale řídí se státními zákony. Státní indiánské rezervace vznikly na základě smluv a dohod mezi kmeny a jednotlivými státy či státními útvary, které jim předcházely.<sup>15</sup>

### **1.4 Indiánské území**

Indiánské území vždy spadá pod správu federální vlády Spojených států. Indiánským územím se označuje veškerá půda v rámci hranic indiánských rezervací, ale i půda mimo ně, která byla federální vládou vymezena předně pro potřebu indiánského obyvatelstva. Zpravidla na tomto území platí pouze zákony kmenové a federální vlády.

---

<sup>14</sup> FAQs, Indian Affairs, US Department Of The Interior, [<http://www.bia.gov/FAQs/>] (zprístupněno 23. květen).

<sup>15</sup> Ibid.

Federální vláda spravuje přibližně 56,2 milionů akrů<sup>16</sup> indiánského území, z toho 16 milionů akrů zabírá největší rezervace v USA, rezervace kmene *Navajo*. Tato rezervace se nachází na území tří států, státu Arizona, Nové Mexiko a Utah.<sup>17</sup>

Indiánské území je pak přesně definováno federálním zákonem 18 U. S. Code §1151, který říká, že indiánské území (*Indian Country*) je/jsou<sup>18</sup>:

- a) veškeré území v rámci hranic jakékoliv indiánské rezervace, která spadá pod jurisdikci vlády Spojených států amerických, nehledě na vydání zákona o právu vlastnit veřejný pozemek, a to včetně práva cesty (procházející rezervací),
- b) všechny závislé indiánské obce (společenství) nacházející se na území Spojených států amerických, ať už na území zakládajících států nebo na území později připojeném, a to jak v rámci i mimo rámec hranic státu,
- c) všechny přidělené indiánské pozemky (*Indian Allotments*), podle indiánského statusu, které nebyly vládou odňaty, a to včetně cest, které pozemky procházejí.<sup>19</sup>

Podle sekce a) zákona 18 U. S. Code §1151, je indiánským územím veškeré území nacházející se v indiánské rezervaci. Tedy jakýkoliv pozemek nacházející se na území rezervace, bez ohledu na to, kdo pozemek vlastní. Půda může být vlastněna stejně tak člověkem indiánského původu jako člověkem původu

---

<sup>16</sup> Přibližně 22,7 milionů ha.

<sup>17</sup> FAQs, Indian Affairs, US Department Of The Interior, [<http://www.bia.gov/FAQs/>] (zprístupněno 23. květen).

<sup>18</sup> Volně přeloženo z originálu.

<sup>19</sup> Zákon 18 U.S. Code § 1151, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/1151>] (zprístupněno 23. května 2014).

neindiánského, nebo dokonce kmenem samotným. Ve všech těchto případech bude pozemek indiánským územím. Samozřejmě bude indiánským územím pouze po dobu existence rezervace. Pokud dojde z rozhodnutí Kongresu USA ke zrušení indiánské rezervace, území pozbývá status indiánského území.

Sekce b) říká, že indiánské území může existovat i mimo indiánskou rezervaci. V tomto případě se jedná o území, které vláda Spojených států vymezila předně pro účely a potřeby indiánské obyvatelstva. Tento způsob „vzniku“ indiánského území však nefunguje opačným způsobem. Pokud například oficiálně uznáný kmen zakoupí půdu mimo rezervaci, která byla původně její součástí, neznamená to, že tato půda získává status indiánského území. Ten může nabýt pouze z rozhodnutí federální vlády.<sup>20</sup>

Sekce c) zmiňuje termín *Indian Allotments*. Tento termín označuje parcely přidělené federální vládou jednotlivým americkým indiánům, které nemohou být prodány nebo pronajaty bez souhlasu federální vlády. Tyto parcely mohou být vlastněny jak indiánem, jednotlivcem, jemuž byly přiděleny, tak federální vládou. Na území Spojených států stále existují stovky takových parcel, které byly původně vytvořeny na území indiánských rezervací. Územní rozsah indiánských rezervací byl sice postupem času výrazně zmenšen (v některých případech byly rezervace zcela zrušeny), ale tyto parcely o status indiánského území nepřišly.<sup>21</sup>

Dále je nutno znovu připomenout, že indiánské území není obýváno pouze indiánským obyvatelstvem. Na území některých indiánských rezervací dokonce většina půdy patří neindiánskému obyvatelstvu. Je to výsledek politiky federální

---

<sup>20</sup> Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 21-22.

<sup>21</sup> History of Allotment, Indian Land Tenure Foundation. [<https://www.iltf.org/resources/land-tenure-history/allotment>] (zpřístupněno 23. května 2014).

vlády, která mezi lety 1871 a 1928 v rámci asimilace indiánského obyvatelstva prodala na miliony hektarů indiánského území občanům neindiánského původu.<sup>22</sup>

Z toho důvodu je často velice obtížné určit, které území je indiánským územím a které již nikoli. Přitom je tato otázka zcela zásadní pro určení míst působnosti zákonů. Postup určování působnosti bude vysvětlen v nadcházejících kapitolách.

## 1.5 Násilí na ženách

Násilí na ženách je násilím proti lidské důstojnosti a ve své nejzávažnější podobě může být považováno i za porušování práva na život. Násilí na ženách je ve většině případů vykonáváno muži, a je proto krajním případem nerovnosti pohlaví ve společnosti.<sup>23</sup>

Světové zdravotnická organizace (WHO) uvádí, že celých 35 % všech žen na světě bylo ve svém životě obětí domácího násilí nebo sexuálního násilí a že průměrně 30 % všech žen bylo vystaveno fyzickému nebo sexuálnímu násilí ze strany partnera.<sup>24</sup>

OSN stručně definuje násilí na ženách jako „jakýkoli násilný čin vycházející z pohlaví oběti, který vede nebo může vést k fyzickému, sexuálnímu či psychickému ublížení nebo utrpení ženy, násilným činem je rozuměno i vyhrožování, nátlak nebo

---

<sup>22</sup> Rennard Strickland, „The Eagle’s Empire. Sovereignty, Survival, and Self-Governance in Native American Law and Constitutionalism,“ v *Studying Native America. Problems and Prospects*, ed. Russell Thornton (Madison: University of Wisconsin Press, 1988), 254-256.

<sup>23</sup> „Violence against women: an EU-wide survey. Main results,“ *FRA – European Union Agency for Fundamental Rights* (Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2014), 3-14.

<sup>24</sup> OSN, Světová zdravotnická organizace, Násilí na ženách, [<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>], (zprístupněno 24. května 2014).

omezování svobody, a to nezávisle na tom, zda se tak děje na veřejnosti nebo v soukromí“.<sup>25</sup>

Na 4. světové konferenci OSN o ženské otázce v Pekingu v roce 1995 bylo násilí na ženách klasifikováno a podrobněji vymezeno jako:

- a) fyzické, sexuální a psychické násilí odehrávající se v rodině, a to včetně bití, sexuálního zneužívání dítěte ženského pohlaví, násilí spojeného s institutem věna, znásilnění manželem, zmrzačení ženských genitálií nebo jiných tradičních zvyků škodlivých pro ženy, násilí mimo manželský svazek a násilí spojené se zneužíváním,
- b) fyzické, sexuální a psychické násilí odehrávající se ve společnosti, zahrnující znásilnění, sexuální zneužívání, sexuální obtěžování a zastrašování na pracovišti, ve vzdělávací instituci nebo jinde, obchodování se ženami a nucenou prostituci,
- c) fyzické, sexuální a psychické násilí spáchané nebo připuštěné státem, odehrávající se kdekoli.<sup>26</sup>

## 1.6 Znásilnění

V lednu 2012 se ve Spojených státech s plnou platností přestala používat definice znásilnění z roku 1927. Tato definice z roku 1927 popisovala akt znásilnění jako „násilný pohlavní styk se ženou vykonaný proti její vůli“<sup>27</sup>. Definice takto určovala znásilnění

---

<sup>25</sup> Volně přeloženo z originálu: „any act of gender-based violence that results in, or is likely to result in, physical, sexual or mental harm or suffering to women, including threats of such acts, coercion or arbitrary deprivation of liberty, whether occurring in public or in private life“.

OSN, Světová zdravotnická organizace, Násilí na ženách, [<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>], (zprístupněno 24. května 2014).

<sup>26</sup> „Violence against women: an EU-wide survey. Main results,“ 9.

<sup>27</sup> „the carnal knowledge of a female, forcibly and against her will“

pouze jako násilný vaginální styk. Nebrala v potaz jiné možnosti znásilnění, jako jsou orální či anální penetrace lidským orgánem nebo cizím objektem. Definice dále omezovala zločin znásilnění pouze na heterosexuální akt. Na možnost znásilnění muže nebyl brán žádný zřetel. Navíc bylo znásilnění označováno za znásilnění pouze v případech násilných sexuálních činů.<sup>28</sup>

Zastaralost oficiální definice znásilnění způsobovala nejasnosti ve výkladu a zároveň zabraňovala komplexnějšímu sběru informací, který by mohl vést k přesnějším statistickým údajům nejen o znásilnění ale i o sexuálním násilí jako takovém.<sup>29</sup> Upravená oficiální definice znásilnění, kterou od 6. ledna 2012 používá FBI, zní<sup>30</sup>:

„Penetrace, bez ohledu na její velikost a sílu, vagíny nebo análního otvoru jakoukoliv částí lidského těla nebo předmětem, nebo orální penetrace pohlavní orgánem jiné osoby, a to bez souhlasu oběti.“<sup>31</sup>

Ze znění nové definice jasně vyplývá, že nejpodstatnější nejasnosti a problémy pramenící ze staré definice, byly odstraněny. Je však nutné si uvědomit, že definovat znásilnění a jiné akty sexuálního násilí je velice složité už proto, že jsou vždy popisovány skrze činy pachatele a nikoli z pohledu oběti. Při určování a definování činu by se měl brát ohled na osobní hranice oběti a na nátlak (manipulaci či sílu), kterému byla oběť

---

<sup>28</sup> Moni Basu, „U. S. broadens archaic definition of rape,“ *CNN* (6. ledna 2012), [<http://edition.cnn.com/2012/01/06/justice/rape-definition-revised/>], (zprístupněno 24. května 2014).

<sup>29</sup> „Attorney General Eric Holder Announces Revisions to the Uniform Crime Report’s Definition of Rape,“ *Department of Justice* (6. ledna 2012), U. S. Department of Justice, [<http://www.justice.gov/opa/pr/2012/January/12-ag-018.html>], (zprístupněno 24. května).

<sup>30</sup> Volně přeloženo z originálu.

<sup>31</sup> „Attorney General Eric Holder Announces Revisions to the Uniform Crime Report’s Definition of Rape.“

vystavena. Navíc překročení osobních hranic v rámci sexuálního násilí nemusí mít vždy fyzickou podobu.<sup>32</sup>

## **1.7 Domácí násilí**

V této práci se často vyskytuje pojem domácí násilí, který označuje fyzické, psychické nebo sexuální násilí mezi blízkými osobami. V případě domácího násilí k násilí dochází opakovaně, po delší dobu a v soukromí těchto osob, tedy mimo dosah a kontrolu veřejnosti. Dlouhodobost a opakování domácího násilí ve většině případů vede k jeho zintenzivnění a neschopnosti oběti se včas bránit. Při klasifikaci incidentů násilí jako domácího násilí, je zcela zřejmé, kdo je obětí a kdo útočníkem. Vzájemné napadání partnerů, spory nebo hádky, ve kterých se role útočníka a napadeného střídají, nejsou formou domácího násilí.<sup>33</sup>

## **1.8 Stalking**

Stalking neboli nebezpečné pronásledování je trestný čin dlouhodobého pronásledování oběti bez její vůle. Pronásledování je intenzivní a omezuje oběť v jejím obvyklém způsobu života. Pachatel svou oběť dlouhodobě sleduje a vyhledává jakýkoliv osobní kontakt. Často dochází k činu vyhrožování a obtěžování. Stalking nemusí vyústit v přímé sexuální napadení nebo znásilnění, avšak je nebezpečnou formou násilí a psychologického nátlaku, která mohou být v mnoha případech zlehčována.<sup>34</sup>

---

<sup>32</sup> Znásilnění, definice, Stopznásilnění.cz, [<http://stopznasilneni.ecn.cz/cz/znasilneni/definice>], (zpřístupněno 24. května 2014).

<sup>33</sup> Domácí násilí, Bílý kruh bezpečí, [<http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>], (zpřístupněno 13. června 2014).

<sup>34</sup> Nebezpečné pronásledování, Bílý kruh bezpečí, [<http://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/nebezpecne-pronasledovani/>], (zpřístupněno 13. června 2014).

## 2. Násilí na amerických indiánských ženách

Život bez násilí je jedním ze základních lidských práv, která by se měla dodržovat.<sup>35</sup> O to více je zarážející, že je toto lidské právo v tak velké míře nedodržováno ve Spojených státech amerických. V jedné z nejvyspělejších zemí západního světa, která vznikla právě na základě nedodržování a nerespektování amerických práv a svobod ze strany britské koruny.

Stát má povinnost zajistit všem svým občanům, tedy i ženám, plné právo na život bez násilí. Spojené státy americké však nejsou vždy schopny tuto povinnost vůči svým občanům dodržet, čím se de facto samy stávají násilníky. Institucionální podpora původního obyvatelstva, přispívání určitým finančním podílem z prostředků Spojených států amerických, je sice do značné míry komplexní, ale v mnoha ohledech je také zcela nedostačující. Spojené státy poskytují ochranu a pomoc, které se v mnoha případech rozmělní ve spletnosti byrokracie a nepochopení.

Dokud budou spletnost byrokracie a nepochopení systému řídit směr vyslané podpory a pomoci, vláda USA se nezbaví svého postavení kolonizátora-poručníka a nebude schopna nabýt otevřenějšího dialogu s indiánskými kmeny.

### 2.1 Obětí se stává žena

Aktuální statistiky Světové zdravotnické organizace z října 2013 uvádí, že 35 % všech žen se alespoň jednou za život stalo obětí domácího nebo sexuálního násilí, v průměru 30 % žen, které někdy žily v partnerském soužití, bylo ze strany partnera vystaveno fyzickému nebo sexuálnímu násilí a až 38 % zavražděných žen, bylo zabito

---

<sup>35</sup> „Všeobecná deklarace lidských práv,“ *Organizace spojených národů, osn.cz*, [<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>], (zprístupněno 27. července 2014).

svým partnerem. Navíc zpravidla platí, že ženy žijící v městských oblastech mají dvakrát větší šanci stát se obětí násilí než muži.<sup>36</sup>

Domácí a sexuální násilí nejsou nebezpečným celospolečenským jevem jen kvůli ublížení a nerespektování základních lidských práv. Domácí a sexuální násilí jsou taktéž nebezpečné z toho důvodu, že jsou spojeny s mnoha možnými zdravotními problémy a riziky. Ženy, které se staly obětí násilí, jsou vystaveny rizikům, jako jsou nechtěné těhotenství, které vede k umělému ukončení těhotenství, gynekologické problémy nebo sexuálně přenosné nemoci.<sup>37</sup> Násilí na ženě v době těhotenství může způsobit potrat, narození mrtvého dítěte, nebo dokonce vyvolat předčasný porod.<sup>38</sup>

U žen je jakožto potenciálních obětí vynuceného sexuálního styku nebo znásilnění dva až čtyřikrát větší pravděpodobnost, že se nakazí virem HIV, než u mužů. Ve Spojených státech amerických až 11,8 % z nově nakažených virem jsou ženy starší dvaceti let, které se v posledním roce staly obětí domácího násilí ze strany partnera.<sup>39</sup>

## **2.2 Obětí se stává americká žena**

Ve Spojených státech amerických sice počet sexuálních útoků na ženy a dívky mezi lety 1994 a 2011 markantně klesl, o celých 72 %, situace přesto zůstává neúprosná. Statistické údaje o vývoji situace k dnešnímu dni bohužel chybí, avšak fakta vycházející

---

<sup>36</sup> Violence against women, World Health Organization, Media centre, [<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>], (zprístupněno 12. června 2014).

<sup>37</sup> Ibid.

<sup>38</sup> Violence against women, World Health Organization, Media centre.

<sup>39</sup> UN Women, United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women, [<http://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>], (zprístupněno 7. června 2014).

z oficiální zprávy Ministerstva spravedlnosti USA z listopadu roku 2013 shrnující celkovou situaci na základě sebraných dat mezi lety 1993 až 2011 jsou alarmující.<sup>40</sup>

V roce 1994 se 5,9 žen z tisíce ve věku dvanáct let a více stalo obětí sexuálního násilí. O deset let později, v roce 2005, statistiky již ukazovaly, že „pouze“ 1,8 žen bylo vystaveno sexuálnímu násilí, a podle statistických záznamů z roku 2011 se 1,6 žen z tisíce stalo obětí sexuálního útoku nebo znásilnění. Jak můžeme vidět, mezi lety 2005 a 2011 nedošlo téměř k žádné změně.<sup>41</sup>

Na základě údajů lze vyvodit, že ve Spojených státech amerických se až 18,3 % žen stalo za svůj život obětí znásilnění nebo pokusu o znásilnění. Přibližně 1,3 milionu žen je každý rok znásilněno a dalších 6,6 milionů se stane obětí jiné formy sexuálního násilí. Dále ze statistik vyplývá, že 12,3 % žen je mladších dvanácti let a 29,9 % se pohybuje mezi jedenácti a sedmnácti lety. V USA se v průměru 83 % dívek ve věku dvanáct až šestnáct let setkalo ve státní škole se sexuálním obtěžováním. A celých 63,8 % žen, které nahlásily znásilnění, fyzické násilí nebo stalking, bylo také vystaveno domácímu násilí ze strany partnera.<sup>42</sup>

Podle průzkumu *National Center for Injury Prevention and Control* z roku 2010<sup>43</sup> 37,4 % žen, které nahlásily, že byly poprvé v životě znásilněny, se pohybovalo ve věku osmnáct až dvacet čtyři let. Avšak celých 42,2 % žen bylo poprvé znásilněno ještě před

---

<sup>40</sup> „Special Report: Intimate Partner Violence: Attributes of Victimization, 1993-2011,“ *U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Bureau of Justice Statistics* (listopad 2013): 1-18

<sup>41</sup> „Special Report: Intimate Partner,“ „Justice Dept. Violence against women fell 64% over decade,“ *CBSNews.com* (7. března 2013), [<http://www.cbsnews.com/news/justice-dept-violence-against-women-fell-64-over-decade/>], (zpřístupněno 12. června 2014).

<sup>42</sup> „Special Report: Intimate Partner,“ UN Women, United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women.

<sup>43</sup> The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 Summary Report

dosazením osmnácti let a, jak již bylo uvedeno, 29,9 % jich dokonce bylo poprvé znásilněno ve věku mezi jedenácti a sedmnácti lety.<sup>44</sup>

Průzkum *NISVS* zkoumal i vztah mezi obětí a útočníkem. Ve většině případů znásilnění (51,1 %) byl násilníkem partner oběti, ve 12,5 % případech byl za násilníka označen rodinný příslušník a v 13,8 % byl útočník neznámý. Avšak v 40,8 % případů ženy uvedly, že útočníkem byla osoba známá.<sup>45</sup>

### **2.3 Obětí se stává americká indiánská žena**

Statistiky o násilí na ženách ve Spojených státech ukazují, že se Spojené státy nevymykají světovému průměru a že se naopak pohybují pod ním. Avšak pokud se zaměříme pouze na násilí na indiánských ženách v USA, zjistíme, že Spojené státy americké dosahují průměrných až nadprůměrných čísel. Rozdíl mezi tím, jaké existuje pravděpodobnost, že se žena stane obětí násilí, pokud je indiánského nebo neindiánského původu, je totiž obrovský.

Ženy indiánského původu mají dvaapůlkrát větší šanci, že se stanou obětí znásilnění nebo sexuálního násilí než ostatní ženy žijící ve Spojených státech amerických. Podle statistik vedených v rámci zákona *Tribal Law and Order Act of 2010* bude 34 % indiánských žen za svůj život alespoň jednou znásilněno. Tedy jedna indiánská žena ze tří, v celonárodním měřítku je to pouze jedna žena z pěti. Dále celých 50 % indiánských

---

<sup>44</sup> Black MC, Basile KC, Breiding MJ, Smith SG, Walters ML, Merrick MT, Chen J, Stevens MR, „The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 Summary Report,“ *National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention* (Atlanta, GA: 2011).

<sup>45</sup> Sexual Violence, Facts at a Glance 2012, CDC – Centers for Disease Control and Prevention, [<http://www.cdc.gov/ViolencePrevention/pdf/SV-DataSheet-a.pdf>], (zpřístupněno 12. června 2014).

žen uvedlo, že se ve svém životě setkala s určitou formou fyzického násilí, zatímco v celonárodním měřítku to činí pouze 30 % žen.<sup>46</sup>

V 86 % případů sexuálního napadení nebo znásilnění označily indiánské ženy za pachatele muže neindiánského původu. Na druhou stranu neindiánské oběti označily ve většině případů za násilníka muže stejného etnického nebo rasového původu.<sup>47</sup>

Ve čtvrtině případů sexuálního násilí indiánské ženy uvedly, že násilníkem byl jejich partner. Jinými slovy, v celých 25 % případů sexuálního násilí se jednalo o domácí násilí. V tomto případě je nutné uvést, že až 56 % indiánských žen žije s partnerem neindiánského původu.

Pravděpodobně se však reálná čísla pohybují na mnohem vyšších hodnotách. Uvedená čísla o násilí na indiánských ženách totiž vychází pouze oficiálních statistik, tedy z oficiálně ohlášených trestných činů. Avšak indiánské ženy ve většině případů sexuální násilí nebo znásilnění neohlásí.

Fakt, že oběti násilí často trestný čin z důvodů obav dalšího pronásledování či zneužití neohlásí, je znám. Nicméně v případě indiánských žen nevyhází obavy pouze ze strachu z reviktimizace. Indiánské ženy trestný čin násilí často neohlásí z toho důvodu, že v ohlášení nevidí zcela žádný smysl. V mnoha případech se jim totiž nedostane ani adekvátní péče ani zadostiučinění a dojde pouze k již zmíněné reviktimizaci. Indiánské

---

<sup>46</sup> „Maze of injustice. The failure to protect Indigenous women from sexual violence in the USA,“ *Amnesty International USA* (New York, 2007): 7-18.

<sup>47</sup> „Maze of injustice,“ 7-21; „Overview of Tribal Amendments. The Violence Against Women Reauthorization Act, Title IX: Safety for Indian Women,“ *Restoration of Nativee Sovereignty and Safety for Native Women* 9, č. 2 (2012): 10-11.

ženy se tak stávají obětí násilí podruhé, ale v tomto případě nejen ze strany útočnicka, ale i ze strany státu.<sup>48</sup>

### **3. Odlišné koncepty – právo USA a tradiční indiánské právo**

V literatuře psané indiánskými autory často nalezneme polemiku nad otázkou, co by se stalo, kdyby Evropané v roce 1492 nedorazili do Ameriky, ale naopak původní americké obyvatelstvo připlulo ke břehům Evropy.<sup>49</sup> Prohlásili by evropský kontinent svou zemí zaslíbenou a začali by zde uplatňovat své tradice a právní systém? Na tuto otázku samozřejmě neexistuje jasná odpověď, i když jsou někteří indiánští autoři často přesvědčeni o opaku. Zcela jistě však můžeme tvrdit, že tradiční indiánské právo je založeno na naprosto odlišných principech a hodnotách, které kolidují s právem evropským, přesněji řečeno s právem anglosaským, které je ve Spojených státech uplatňováno.

Evropské právní hodnoty vychází z biblických židokřesťanských tradic a zvyků, zatímco hodnoty amerického původního obyvatelstva jsou založeny na zvycích a víře, které se ústně předávaly z generace na generaci po dlouhá století. Indiánské chápání práva a spravedlnosti je neoddělitelně spjata s chápáním světa a života jako takového. Tvorba a interpretace práva není nikterak oddělena od každodenního života, ale je naopak jeho součástí. Původní indiánské právo nezná pojmy jako vězení nebo policie, které tvoří

---

<sup>48</sup> „Maze of injustice,“ 7-21; „Overview of Tribal Amendments,“ 10-11; Katy Jackman, „Protect Native Women by Removing Jurisdictional Barriers to Safety,“ *Restoration of Nativee Sovereignty and Safety for Native Women* 8, č. 3 (2011): 7-8.

<sup>49</sup> Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 3.

nedílnou součást evropského konceptu trestního práva a spravedlnosti. Indiánská společnost chápe zločin zcela odlišně a i se s ním zcela odlišně vypořádává.<sup>50</sup>

Anglosaský právní systém můžeme označit jako systém vertikální, ve kterém je jasně stanovena hierarchie moci a odpovědnosti. V tomto systému spravedlnosti každý čin odpovídá určitému stupni rozhodování. Soudnictví je založeno na zákonech, zákonících, právnících, porotách, soudech a soudních rozhodnutích. Jednotlivé strany, které se u soudu střetávají, mají jen omezené možnosti, jak mohou samy do procesu rozhodování zasáhnout, a předávají své případy odborníkům. V případě trestního práva je rozhodnutí učiněno nezávislým pozorovatelem, soudem či porotou, který určí nejen „vítěze“ a „poraženého“ ale i podobu a výši trestu, který je poraženému, tedy provinilci, udělen. Rozsudek je vyneseno a spravedlnost vykonána. Pokud jedna ze stran s rozsudkem nesouhlasí, může se odvolat k vyšší distanci, kde je spor znovu otevřen. Spor se většinou týká pouze odpůrce a navrhovatele. Blízké okolí, rodina a přátelé samozřejmě ve sporu vystupují, ale to, jak a do jaké míry vyneseno rozsudek zasáhne do jejich životů, není hlavní bodem soudního procesu. Neexistuje ani možnost blízké osoby odvolat se k rozsudku, který se netýká přímo jeho nebo jí.<sup>51</sup>

Na straně druhé máme indiánské právo, které je založeno na horizontálním modelu práva, jehož základem je rovnost na všech úrovních. Americké původní obyvatelstvo nechápe právo jako soubor občanskoprávních pravidel, které stanovují hranice nebo nařizují určité kroky či jednání. Spíše než horizontální by se tento právní systém vlastně mohl nazývat systémem kruhu. V kruhu totiž neexistuje žádné vlevo nebo

---

<sup>50</sup> Charlotte Coté, „Maintaining Harmony and Keeping the Peace: Nonviolence and Conflict Resolutions in Native American Traditional Systems of Justice,” v *Religion, Terrorism and Globalization. Nonviolence: A New Agenda*, ed. K. K. Kuriakose (Nova Science Pub Inc, 2006), 157-162.

<sup>51</sup> Robert Yazzie, „Life Comes From It: Navajo Justice Concepts,” *New Mexico Law Review* 24 (jaro, 1994): 177-179.

vpravo. Není tu začátek ani konec a každá osoba sedící po obvodu kruhu hledí do jeho středu ze stejné vzdálenosti a úhlu. V indiánské právní kultuře soud znamená ozdravení nebo lépe řečeno uzdravení společnosti. Stejně jako u nemoci se během „soudního přelíčení“ hledá zárodek problému či zločinu a nejlepší možný lék. Hledá se lék, ne trest, lék, který uzdraví nejen tělo ale i mysl všech zúčastněných stran a celé společnosti. Základem uzdravení je smíření. K uzdravení nemůže dojít, dokud člověk znovu nenajde cestu k rodině, společnosti, přírodě, a především dokud nenajde cestu zpět k sobě samému. V tradičním indiánském právu není člověk roven *před* zákonem, ale je si roven v zákonu. Pokud je ublíženo jednomu členu rodiny či rodu, je ublíženo každému členu. Avšak zároveň platí, že pokud někdo z rodiny ublíží, každý z rodiny je zodpovědný za tento čin. V kruhu jsou si všichni rovni a všichni mají stejné právo rozhodnout či vynést rozsudek. V jazyce kmene *Navajo* proto například nenajdeme slovo pro výraz „vina“. Slovo vina nemá pro kmen žádný význam, protože nebezpečné činy jsou ve společnosti uzdravovány, a ne odsuzovány či trestány. I proto má kmen Navajo symbol kruhu za symbol spravedlnosti.<sup>52</sup>

Když hovoříme o konceptu práva v indiánské společnosti, nesmíme opominout úlohu žen. Ženy zaujímají v tradiční indiánské společnosti významné postavení. Muž, žena nebo dítě byli a jsou považováni za samostatné bytosti, které spolu sdílí život v rodině či společnosti. I když jsou to bytosti rozdílné, navzájem se doplňují a jsou si rovné. Většina kmenů žijících na území dnešních Spojených států amerických byla matrilineárních, indiánská žena zde byla jako bytost darující život a jako matka rodu velice respektovanou osobou. Žena měla úplnou kontrolu nad svým životem a tělem. Indiánské ženy vždy zastávaly silnou pozici v jejich rodné společnosti, a to i v politickosprávních záležitostech. Starší ženy, matky rodu, rozhodovaly o nástupnictví

---

<sup>52</sup> Coté, „Maintaining Harmony and Keeping the Peace,“ 157-162; Yazzie, „Life Comes From,“ 180-188.

a volily náčelníka kmene. Pokud byl náčelníkem zvolen ještě mladý a „politicky nevyzrálý“ muž, starší ženy mu radily a byly mu oporou. Například v kmene Čerokiů ženy během válečných konfliktů zastávaly speciální posty, které se nazývají „War Women“ (válečné ženy). „Válečné ženy“ ve své podstatě vykonávaly práci soudkyň. V dobách války rozhodovaly o osudu zajatců a vězňů.<sup>53</sup>

Právo ve společnosti původního obyvatelstva Spojených států tvoří součást širšího pohledu na svět. Rennard Strickland, americký historik indiánského původu zabývající se indiánským právem,<sup>54</sup> jej jednou nazval „ztělesněním vztahu Země a jejích lidí a nařízením ze světa duchovního“.<sup>55</sup> Koncept indiánského práva pak výstižně shrnul Oren Lyons, spirituální rádce a ochránce (anglicky *Faithkeeper*) rodu *Turtle* kmene *Onondaga*, když mu v byla položena otázka, jakým zákonem se řídí<sup>56</sup>:

„Zákonem vlády Spojených států? To je zákon vytvořený člověkem.

Když porušíte lidský zákon, zaplatíte pokutu nebo půjdete do vězení, možná. Tak to s lidskými zákony chodí. Můžete je porušit a stále se jim

---

<sup>53</sup> Coté, „Maintaining Harmony and Keeping the Peace,“ 163-164; Marianne Jaimes-Guerrero, „Savage Erotica Exotica: Media Imagery of Native Women in North America,“ v *Native North America. Critical and Cultural Perspectives*, ed. Renée Hulan (Toronto: ECW Press, 1999), 191-92.

<sup>54</sup> Rennard Strickland má kořeny v kmenech Osage a Cherokee a v současné době vyučuje na University of Oregon v USA.

University of Oregon, Faculty and Staff, Rennard Strickland, [<http://law.uoregon.edu/faculty/rstrickl/>] (zpřístupněno 22. května 2014).

<sup>55</sup> „...an embodiment of a relationship of Earth and her people, a command from the spirit world.“ Rennard Strickland, „Traditional Law Ways and the Spirit World,“ v *Fire and the Spirits* (University of Oklahoma Press, 1975), 10.

<sup>56</sup> Volně přeloženo z: „United States government law? That’s Man’s law. You break Man’s law and you pay a fine or go to jail – maybe. That’s the way it is with Man’s law. You can break it and still get around it. Maybe you won’t get punished at all... But they forget there’s another law, the Creator’s law. We call it Natural law... Natural law prevails everywhere. It supersedes Man’s law. If you violate it, you get hit. There’s no judge and jury, there’s no lawyers or courts, you can’t buy or dodge or beg your way out of it. If you violate this Natural law you’re going to get hit and get hit hard.”

vyhnout. Možná, že vůbec nebudete potrestáni... Ale lidé zapomínají, že je tu ještě jeden zákon, zákon stvořitele. My ho nazýváme zákonem Přírody... Zákon Přírody převládá všude. Přesahuje lidské zákony. Když jej porušíte, dostanete ránu. Není zde žádný soudce a porota, žádní právníci a soudy, zákon Přírody si nemůžete koupit nebo se mu vyhnout. Pokud porušíte tento zákon, dostanete ránu, dostanete pořádnou ránu.<sup>57</sup>

V kontextu indiánského práva bylo násilí na ženě považováno za deviantní chování a chápáno jako čin proti celé společnosti. Násilí na ženách se v indiánských společnostech ve větší míře začalo objevovat až s přejímáním evropských zvyků, tedy zvyku dominantního postavení muže v rodině a společnosti.<sup>58</sup>

#### **4. Základy federálního indiánského práva v USA**

Jak již vyplývá z vymezení základních pojmů *indián, kmen a indiánské území*, američtí indiáni zastávají v právním uspořádání Spojených států amerických zvláštní postavení. Američtí indiáni jsou právoplatnými občany USA, jimž Ústava Spojených států zajišťuje stejná práva jako ostatním občanům USA, ale zároveň jsou i členy autonomních celků s vlastní samosprávou (kmenů), jejichž vznik se datuje daleko před vznik Spojených států amerických v roce 1776.

Události, které vedly k vytvoření tohoto speciálního postavení, jsou příliš komplikované a jejich detailní popis je pro pochopení organizace a fungování trestního

---

<sup>57</sup> Strickland, „The Eagle’s Empire,“ 251.

<sup>58</sup> Coté, „Maintaining Harmony and Keeping the Peace,“ 163-164; Marianette Jaimes-Guerrero, „Savage Erotica Exotica: Media Imagery of Native Women in North America,“ v *Native North America. Critical and Cultural Perspectives*, ed. Renée Hulan (Toronto: ECW Press, 1999), 191-92.

práva na indiánském území v USA zcela nepotřebný, proto jim v práci nebude věnována větší pozornost.<sup>59</sup> Je však nezbytné porozumět základům federálního indiánského práva a konceptu kmenové svrchovanosti na území USA. Z tohoto důvodu budou v nadcházející kapitole osvětleny principy federálního indiánského zákona a paradoxu indiánské suverenity.

#### **4.1 Ústava Spojených států jako základ indiánské legislativy**

Federální indiánské právo předně vychází z Ústavy spojených států amerických, jakožto základního rámce pro organizaci moci v USA a pro uspořádání vztahů mezi vládou USA, občany USA a všemi lidmi žijícími na území USA. Avšak k nejzásadnějším milníkům, které tvoří základní kostru indiánského federálního práva ve Spojených státech, patří tři rozhodnutí předsedy Nejvyššího soudu USA Johna Marshalla.

Ústava Spojených států amerických jmenovitě zmiňuje indiánské obyvatelstvo celkem třikrát<sup>60</sup>. Avšak nejdůležitějšími sekcemi, které tvoří základ federálního indiánského zákonodárství, jsou:

- 1) Článek I., oddíl 8., odstavec 3., který doslova říká: „V pravomoci Kongresu je ... řídit obchod s cizími národy, mezi jednotlivými státy federace a také s indiánskými kmeny ...“<sup>61</sup>

---

<sup>59</sup> Kniha *Bury My Heart at Wounded Knee. An Indian History of the American West* od Dee Browna je výborným zdrojem pro získání základního přehledu o historii amerických indiánů.

<sup>60</sup> V I. článku, 2. oddílu, ve XIV. Dodatku, který upravuje I. článek, 2. oddíl, a v I. článku, 8. oddílu.

<sup>61</sup> Ústava Spojených států amerických, George B. Tindall a David B. Shi, *Dějiny Spojených států amerických* (Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1996), 792-804.

- 2) Článek II., oddíl 2., odstavec 2. ve znění: „Prezident má právo, na doporučení a se souhlasem Senátu, uzavírat mezinárodní smlouvy  
...“<sup>62</sup>

Třetí odstavec I. článku, 8. oddílu ústavy se zpravidla nazývá „Commerce Clause“ (možno přeložit jako odstavec o regulaci obchodu) a spolu s druhým odstavcem, II. článku, 2. oddílu, který se označuje jako „Treaty Clause“ (odstavec o uzavírání smluv), tvoří podle rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v případě *Cherokee Nation v. Georgia* veškerá nutná ustanovení potřebná k úplné kontrole vlády USA nad veškerými záležitostmi indiánů a indiánských kmenů.<sup>63</sup>

Toto rozhodnutí vynesl soudce John Marshall, předseda Nejvyššího soudu USA v letech 1801 až 1835. Případ *Cherokee Nation v. Georgia* se řadí k jeho třem rozsudkům ve věci práv původního obyvatelstva, které zásadně ovlivnily tvorbu dalšího zákonodárství. Pro svou důležitost a význam se tato tři rozhodnutí často označují pojmem „Marshall Trilogy“ (Marshallova trilogie). Precedenty jimi stanové totiž udávají směr federálního indiánského práva do dnešních dnů.<sup>64</sup>

## 4.2 Marshallova trilogie

V této podkapitole budou všechny tři případy Marshallovy trilogie, *Johnson v. M'Intosh*, *Cherokee Nation v. Georgia* a *Worcester v. Georgia*, stručně popsány s odkazem na jejich důležitost při tvorbě indiánského federálního zákonodárství.

---

<sup>62</sup> Ibid.

<sup>63</sup> Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 57.

<sup>64</sup> „The Marshall Trilogy,“ *Tribal Government Leadership Forum*, Arizona State University, 1-2; William Canby, *American Indian Law* (West Publishing Co., 1998), 12-17.

#### 4.2.1 Johnson v. M'Intosh

První z rozhodnutí Nejvyššího soudu USA padlo v roce 1823. Soudce Marshall svým rozhodnutím v případě *Johnson v. M'Intosh* poprvé vymezil hranice indiánské svrchovanosti v rámci federace USA. Ustanovil, že „... [indiáni] jsou právoplatnými obyvateli půdy..., ale jejich právo na úplnou svrchovanost jakožto nezávislých národů bylo nevyhnutelně zmenšeno, jejich moc rozhodovat o půdě dle vlastního uvážení jim byla odepřena na základě principu objevení, princip objevení ukládá výhradní vlastnické právo na objevenou půdu tomu, kdo objev uskutečnil...“<sup>65</sup>. Rozsudek dále dodává, že svrchovaný objevitel půdy, v tomto případě Spojené státy americké, může právo indiánů na obývání půdy potlačit její koupí nebo dobytím. Tímto nařízením tak byly koncipovány dva významné termíny, a to „Indian title“ nebo také „aboriginal title“ a „discovery doctrine“, což bychom mohli přeložit jako „status indiána“ a „doktrína o objevení“.<sup>66</sup>

Jednoduše řečeno tento nově vzniklý status indiána povoluje původnímu obyvatelstvu na základě „doktríny o objevení“ právo obývat půdu, na které žije, ale zbavuje ho na základě doktríny o objevení práva na její vlastnictví. Pouze federální vláda Spojených států amerických má právo jednat a činit rozhodnutí o veškeré půdě nacházející se v rámci územních hranic USA.<sup>67</sup>

---

<sup>65</sup> Volně přeloženo z originálu.

*Johnson & Graham's Lessee v. McIntosh*, 21 U.S. 8 Wheat. 543 543 (1823), Justia, US Supreme Court, [<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/21/543/case.html>], (zpřístupněno 29. května 2014).

<sup>66</sup> „The Marshall Trilogy,“ 1-2; Canby, *American Indian Law*, 12-17; Charles F. Wilkinson, *Indian tribes as Sovereign Governments. A sourcebook on Federal-Tribal History, Law, and Policy* (The American Indian Resources Institute, 2004), 143-145.

<sup>67</sup> „The Marshall Trilogy,“ 1-2; Canby, *American Indian Law*, 12-17; Wilkinson, *Indian tribes as Sovereign Governments*, 143-145.

Tento kolonizační zákon jistě oslabil kmenovou svrchovanost, ale na druhou stranu ji zcela neopomenul, stále ji bere v úvahu. Status indiána ani doktrína o objevení zcela neomezily americké indiány v samosprávě jim vyčleněného území.

#### 4.2.2 Cherokee Nation v. Georgia

Druhým významným precedentem je rozhodnutí ve věci *Cherokee Nation v. Georgia* z roku 1831. V tomto soudním sporu žádal národ Čerokíjů o soudní zrušení zákonů státu Georgia, které nerespektovaly územní hranice národa Čerokíjů a které znevažovaly pravomoci čerokíské vlády.<sup>68</sup>

Obhájce kmene Čerokíjů založil obhajobu na tvrzení, že je kmen podle zákonů USA cizím národem a že se tudíž na něj zákony státu Georgia nevztahují. Nejvyšší soud však s tímto tvrzením nesouhlasil a ve věci rozhodl zcela jinak. Nerozhodl pouze o platnosti zákonů státu Georgia, ale zároveň také ohraničil svrchovanost národa Čerokíjů, čímž definoval status všech indiánských kmenů a národů žijících na území USA.<sup>69</sup>

John Marshall ve svém rozhodnutí vycházel z již zmiňovaného odstavce o regulaci obchodu Ústavy spojených států, který říká, že Kongres má právo regulovat obchod s cizími národy, mezi jednotlivými státy USA a také s indiánskými kmeny. Soudce Marshall slovní spojení „s cizími národy a také s indiánskými kmeny“ vyložil jako doklad, že indiánské kmeny nikdy nebyly považovány za cizí národy. Indiánské kmeny nikdy nebyly v Ústavě řazeny mezi cizí národy, ale naopak byly zmíněny zcela samostatně.<sup>70</sup>

---

<sup>68</sup> Ibid.

<sup>69</sup> „The Marshall Trilogy,“ 1-2.

<sup>70</sup> Canby, *American Indian Law*, 12-17.

Soudce Marshall na základě tohoto výkladu uvedl, že se indiánské kmeny podle Ústavy Spojených států amerických nemají považovat za cizí národy, nýbrž za „domestic dependent nations“ – tedy za „domácí závislé národy“.<sup>71</sup>

John Marshall dále ve svém vyjádření k rozsudku prohlásil, že vztah Spojených států amerických a indiánských domácích závislých národů nefunguje jako vztah dvou cizích států, ale že se jedná o vztah svěřence a právního zástupce – „guard/ward relationship“.<sup>72</sup>

Tento vztah svěřence a opatrovníka by však neměl být vykládán tak, že indiánské národy jsou neschopny samosprávy. Naopak, tímto prohlášením se Spojené státy zavázaly k tomu, že budou indiánské kmeny vždy chránit a opatrovat. Tento princip vycházející ze vztahu „svěřenec-právní zástupce“ se označuje termínem „doctrine of trust responsibility“, což můžeme volně přeložit jako „doktrína o svěřenecké zodpovědnosti“.<sup>73</sup>

Spojené státy se sice zavázaly pomáhat a chránit, ale uvědomme si, že se postavily do pozice dohlížejícího zástupce, nikoli do role milujícího rodiče. Pouto mezi svěřencem a jeho opatrovníkem nikdy není tak silné jako pouto mezi dítětem a rodičem. Kongres USA se proto svými pravomocemi opatrovníka ve věcech indiánských kmenů často ohání jako mečem, nebo naopak brání jako štítem.<sup>74</sup> Vše záleží na dané situaci. Doktrína o svěřenecké zodpovědnosti sice federální vládě ukládá podporovat kmenovou

---

<sup>71</sup> „The Marshall Trilogy,“ 1-2; Canby, *American Indian Law*, 12-17; Wilkinson, *Indian tribes as Sovereign Governments*, 143-147.

<sup>72</sup> Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 31.

<sup>73</sup> „The Marshall Trilogy,“ 1-2; Canby, *American Indian Law*, 12-17; Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 31; Wilkinson, *Indian tribes as Sovereign Governments*, 143-145.

<sup>74</sup> V indiánských pramenech se v souvislosti vztahu opatrovníka a svěřence velice často objevuje toto přirovnání k meči a štítu, může nalézt i frázi „a shield to protect Indians or a sword to hurt them“ – „štít k obraně indiánů nebo meč k jejich ublížení“.

svrchovanost, politickou a sociální integritu indiánských národů a ekonomickou prosperitu kmenů, to ale neznamená, že Spojené státy tento slib vždy dodržují.<sup>75</sup>

Indiánské národy jakoby svěřily svou půdu vládě Spojených států výměnou za garanci podpory a pomoci z její strany. Vláda USA tím pádem dřímá ve svých rukou obrovskou moc v tom smyslu, že může svého indiánského svěřence kdykoli potrestat. Kongres Spojených států má totiž pravomoc kdykoli ukončit svěřenecký vztah s indiánskými kmeny, a to i bez jejich souhlasu. A právě toto právo ukončení a omezení práv indiánů je předmětem třetího případu v Marshallově trilogii, případu *Worcester v. Georgia*.

#### 4.2.3 Worcester v. Georgia

Poslední rozsudek Marshallovy trilogie byl vynesena v roce 1832, tedy pouhý rok po stanovení principu o ochraně indiánského obyvatelstva. Příklad *Worcester v. Georgia* řešil práva státu Georgia zavádět zákony na území Čerokíské rezervace nacházející se na jeho území.

Avšak i v tomto případě rozhodnutí Nejvyššího soudu překročilo původní rozměr případu a stanovilo základ pro pozdější legislativu USA v otázkách indiánského obyvatelstva. Rozhodnutí se totiž neomezilo pouze na stát Georgia, ale stanovilo precedent na federální úrovni.<sup>76</sup>

Závěrečný rozsudek Marshallova soudu určil, kdo má konečnou pravomoc v právních záležitostech týkajících se původního obyvatelstva. John Marshall, znovu s odkazem na odstavec o regulaci obchodu Ústavy USA, prohlásil, že záležitosti

---

<sup>75</sup> Canby, *American Indian Law*, 12-17; Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 32.

<sup>76</sup> “The Marshall Trilogy,” p. 1-2; Canby, *American Indian Law*, p. 12-17; “American Indian Tribal Sovereignty Primer,” *American Indian Policy Center*, p. 1-3; “Framework of tribal sovereignty,” *American Indian Policy Center*, p. 1-5.

indiánského obyvatelstva spadají výhradně do kompetence federální vlády. Státy podle ustanovení Ústavy USA nemají žádné právo rozhodovat v indiánských záležitostech, tudíž státní zákony na indiánském území neplatí, a to ani v případě, že se indiánské území nachází na jejich území. Pouze Kongres Spojených států amerických má neomezené a úplné právo rozhodovat ve všech záležitostech týkajících se indiánského obyvatelstva. Tím však indiánské obyvatelstvo nepozbývá svého neodmyslitelného práva na samosprávu.<sup>77</sup>

Rozsudek ve věci *Worcester v. Georgia* doslova říká:

„... indiánské národy jsou nespornými politickými společnostmi žijícími na ohraničených územích, na kterých mají výhradní pravomoci, mají právo na veškerou půdu nacházející se v rámci těchto hranic, toto právo jim je nejen přiznáno ale i garantováno Spojenými státy... indiánské národy byly vždy považovány za nepopiratelné a nezávislé politické společnosti, kterým jakožto nesporným a odvěkým majitelům půdy byla zachována jejich původní práva...“<sup>78</sup>

### 4.3 Paradox indiánské suverenity

Marshallova trilogie nás přivádí k termínu paradox suverenity, který je často zmiňován právě v souvislosti s indiánským federálním právem Spojených států amerických.

---

<sup>77</sup> “The Marshall Trilogy,” p. 1-2; Canby, *American Indian Law*, p. 12-17; “Framework of tribal sovereignty,” *American Indian Policy Center*, p. 1-5.

<sup>78</sup> Volně přeloženo z originálu.

*Worcester v. Georgia*, 31 U. S. 515, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/31/515>], (zpřístupněno 30. května 2014).

Definovat suverenitu nebo také svrchovanost státní moci je velice obtížné, protože se její chápání v různých vědních disciplínách velice liší. Nejšířeji aplikovatelnou definicí svrchovanosti je, že pojem označuje výlučnost státní moci, a to jak v otázkách domácí politiky, tak i v oblasti politiky zahraniční.<sup>79</sup>

Jak bylo popsáno výše, vláda Spojených států opakovaně uvádí, že indiánským národům garantuje vnitřní svrchovanost, tedy právo rozhodovat o vnitřních záležitostech v rámci jejich indiánského území. Spojené státy však na druhou stranu tohoto práva indiánské kmeny v mnoha ohledech zbavují, čímž si ve své politice a postojích vůči původnímu obyvatelstvu mnohdy protiřečí.

Jak vyplývá z Ústavy Spojených států amerických, indiánské kmeny zůstávají nezávislými národy s vlastní samosprávou, jejichž vztah s federální vládou funguje na úrovni stát-stát. Kongres Spojených států amerických však vlastní neomezenou pravomoc rozhodovat v jakékoli jejich záležitosti a vlastní i absolutní pravomoc kdykoli zrušit autonomní status indiánských národů.<sup>80</sup>

## **5. Trestní právo na indiánském území**

Jak již bylo řečeno, indiánské kmeny zastávají v politickém uspořádání Spojených státech speciální místo, jež vychází z jejich statusu původního obyvatelstva. Jakožto původní vlastníci půdy, na které se rozkládají dnešní Spojené státy, mají američtí indiáni zaručené právo na správní samosprávu území vymezeného federální vládou čistě pro jejich potřeby. Tato správní suverenita zajišťuje indiánským vládám právo vykonávat veškeré soudní pravomoci nad indiány zrovna se nacházejícími na indiánském území.

---

<sup>79</sup> Lucie Königová, „Teorie státní suverenity a praxe intervence,“ *Mezinárodní vztahy* (březen, 2001): 41-44; „Framework of tribal sovereignty,“ p. 1-3.

<sup>80</sup> „Framework of tribal sovereignty,“ p. 1-3.

Federální indiánské právo se často nazývá mozaikou zákonů, protože je tvořeno zákony, které byly k sobě doslova lepeny bez ladu a skladu po dobu delší než dvě stě let. A právě tato mozaika vytvořila přízvisko trestnímu právu na indiánském území. Označuje se termínem „bludiště nespravedlnosti“.

Kamínky trestního zákonodárství v mozaice federálního indiánského práva byly doslova skládány jeden přes druhý, až vytvořily v systému šedá zákoutí, ve kterých se ztratí nejen jeden přestupek, či dokonce trestný čin. Bohužel v těchto spárech mozaiky často uvíznou indiánské ženy, které na rozdíl od neindiánských obyvatel indiánského území nemají anebo bohužel neznají plán úniku.

V následující kapitole bude objasněno, proč se může indiánská žena snadno stát nejen obětí násilí ale i obětí systému, který by jí měl od násilí pomoci, ale spíše škodí, než pomáhá.

## **5.1 „Kde se to stalo?“ namísto „Co se to stalo?“**

Pokud je spáchán zločin, ochránce veřejného pořádku si většinou klade otázku: „Co se stalo?“ Toto pravidlo však ve Spojených státech amerických ne vždy platí. Pokud totiž v USA na policejní stanici, která se nachází v blízkosti indiánského území, zazvoní telefon, policista, který jej zvedne, se nejprve zeptá: „Kde se to stalo?“ Jeho druhá otázka poté zní: „Kdo to udělal?“ A až naposledy se policista zeptá: „Co se vlastně stalo?“

Odpověď na otázku proč k tomuto „obrácenému“ zjišťování fakt o trestné činnosti dochází, není jednoduchá. Ve skutečnosti je tak složitá, že ji sami policisté často neznají nebo jí ne zcela rozumí.

Působnost trestního práva na indiánském území se dělí mezi všechny tři složky státního systému USA, tedy mezi federální vládu, stát i kmen. To, pod kterou jurisdikci který případ spadá, se odvíjí od statusu oběti, statusu pachatele a v neposlední řadě i od závažnost trestního činu. Rozhodujícím faktorem v této otázce je však status oběti a

pachatele, ty na prvním místě určují, kdo je zodpovědný za vedení vyšetřování a udělení trestu. Tím, že se státní příslušník nejprve zeptá, zda je v případě trestné činnosti jakkoli zapojen Američan indiánského původu, vlastně chrání sám sebe před možnými právními postihy.

## **5.2 Základní principy působnosti trestního práva na indiánském území**

Působnost trestního práva na indiánském území je založena na pěti hlavních principech, které vycházejí z Ústavy Spojených států amerických, rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států amerických a ze zákonů schválených Kongresem USA. Každý státní příslušník by měl mít těchto pět principů vždy na paměti a veškerá svá oficiální rozhodnutí činit na jejich základě. Avšak ne vždy tomu tak je.

Principy jsou sice známy každému ochránci veřejného pořádku na indiánském území a v jeho blízkosti, ale jejich znění je do takové míry nepřesné, že vytváří mnoho prostoru pro nesprávné interpretace. Proto může dojít k situacím, kde není neznámý pouze pachatel, ale i vyšetřovatel. Tedy v čí kompetenci případ je.

Nyní bude pět výše zmíněných principů pro lepší orientaci stručně shrnuto. Poté budou jejich zásadní části a ustanovení podrobněji vysvětleny s odkazem na jejich důležitost ve vztahu k násilí na indiánských ženách.

1. Kongres Spojených států amerických má konečnou pravomoc určit, která vláda (federální, státní, kmenová) může vykonávat soudní pravomoci na indiánském území, a pravomoc navýšit nebo naopak snížit soudní pravomoci těchto vlád na indiánském území.<sup>81</sup>
2. Indiánský kmen, oficiálně uznaný Nejvyšším soudem USA, má neodmyslitelné právo vykonávat soudní pravomoci ve věcech

---

<sup>81</sup> Viz Marshallova trilogie.

trestního práva ve všech případech spojených s kmenovými členy.

„Pravomoc indiánského kmene trestat pachatele indiánského původu je součástí jeho původní, zachované suverenity.“<sup>82</sup>

3. Stát ani federální vláda nemají právo trestat člena kmene za zločiny spáchané na indiánském území, pokud Kongres výslovně nerozhodne jinak.<sup>83</sup>
4. Indiánský kmen nesmí vykonávat své soudní pravomoci ve věcech trestní činů v případech neindiánských občanů, pokud Kongres výslovně nerozhodne jinak.<sup>84</sup>
5. Stát může trestat občana neindiánského původu za zločiny spáchané na jiném neindiánském občanu na indiánském území.<sup>85</sup>

### 5.2.1 První princip

První princip působnosti trestního práva je odvozen z již zmiňované Marshallovy trilogie a v podstatě opakuje paradox indiánské svrchovanosti. Indiánské kmeny mají právo zajistit ochranu a bezpečí indiánským ženám žijícím na jejich území, avšak Kongres USA může kdykoli a jakkoli zasáhnout a jejich ustanovení změnit nebo zrušit.

---

<sup>82</sup> Na základě rozhodnutí v případě *United States v. Wheeler*;  
*United States v. Wheeler*, 435 U.S. 313 (1978), Justia US Supreme Court,  
[<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/435/313/>], (zpřístupněno 5. června 2014).

<sup>83</sup> Na základě rozhodnutí v případech *Worcester v Georgia* (1832) a *Ex parte Crow Dog* (1883);  
Marshallova trilogie; *Ex Parte Crow Dog*, OYEZ, U. S. Supreme Court Media, Chicago-Kent College of  
Law, [[http://www.oyez.org/cases/1851-1900/1883/1883\\_1](http://www.oyez.org/cases/1851-1900/1883/1883_1)], (zpřístupněno 7. června 2014).

<sup>84</sup> Rozhodnutí v případě *Oliphant v. Suquamish Indian Tribe* (1978);  
Mark David Oliphant and Daniel B. Belgarde, Petitioners, v. The Suquamish Indian Tribe et al., 435 U.S.  
191, Legal Information Institute, Cornell University Law School,  
[<http://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/435/191>], (zpřístupněno 7. června 2014).

<sup>85</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ve věci *United States v. McBratney* (1881).  
*United States v. McBratney*, 104 U.S. 621 (1881), Justia US Supreme Court,  
[<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/104/621/case.html>], (zpřístupněno 7. června 2014).

Tento princip nicméně zahrnuje i zásadu vztahu „opatrovník – svěřenec“, ke kterému se Spojené státy oficiálně zavázaly. Spojené státy americké daly výměnou za získanou půdu slib, že budou chránit a podporovat původní obyvatelstvo žijící na této půdě. Avšak to, že kvůli právním nejasnostem vzniká na indiánské půdě násilí na ženách v tak velké míře, zcela podkopává jejich závazek a ničí i tu poslední špetku důvěry indiánského obyvatelstva, kterou se jim podařilo získat.

Nepřehledným tvořením zákonů a navzájem si odporujících rozhodnutí soudu se z násilí na indiánských ženách stal celospolečenský problém, kterému se dostalo pozornosti i od mezinárodních organizací, včetně OSN, která vyzývá vládu Spojených států amerických, aby urychleně začala situaci řešit.<sup>86</sup>

### 5.2.2 Druhý princip

Druhý princip o kmenové pravomoci právně stíhat a trestat indiánské členy kmene vychází z rozhodnutí Nejvyššího soudu v případě *United States v. Wheeler* z roku 1978. Soud v případě řešil otázku postavení osoby před soud za zločin, za který už před soudem jednou stála.

V roce 1974 byl člen kmenu Navaho Anthony Robert Wheeler souzen a odsouzen kmenovým soudem za výtržnictví. O rok později byl Wheeler obviněn federálním soudem ze zneužití nezletilé osoby v rámci stejného zločinu. Wheeler se proti obvinění odvolal na základě pátého dodatku Ústavy Spojených států, který zakazuje opakovaně obviňovat ze stejného zločinu.<sup>87</sup> Nejvyšší soud však rozhodl, že se v tomto případě na Wheelera pátý dodatek nevztahuje, protože kmen Navaho má jako svrchovaný státní

---

<sup>86</sup> Organizace spojených národů, zpráva A/HRCú21/47/Add. 1, James Anaya, „Report of the Special Rapporteur on the rights of indigenous peoples“ *Human Rights Council*, 21. zasedání (30. srpna 2012), [[http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session21/A-HRC-21-47-Add1\\_en.pdf](http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session21/A-HRC-21-47-Add1_en.pdf)], (zprístupněno 18. června 2014).

<sup>87</sup> Ústava Spojených států amerických, V. dodatek, Tindall a Shi, *Dějiny Spojených států*, 792-804.

celek právo soudit své členy nezávisle na federální vládě. Kmenový soud vynesl nad svým členem rozsudek na základě svého práva tak učinit a ne jako zástupce či „prodloužená ruka“ federální vlády Spojených států. Spojené státy americké a kmen Navaho jsou samostatnými celky a proto může být osoba indiánského původu postavena před soud dvakrát za stejný zločin, i když to Ústava USA výslovně zakazuje.<sup>88</sup>

I v tomto případě se princip vztahuje k Marshallově trilogii. Nejvyšší soud USA svým rozhodnutím ve věci *Wheeler* uznal indiánské kmene jako autonomní celky s neodmyslitelným právem vykonávat soudní pravomoci na svém území, a to nezávisle na federální vládě USA.

Kmenový soud má sice právo trestat zločiny spáchané na jeho území, ale má právo trestat pouze indiány. Může tedy nastat situace, kdy již potrestaný člen kmene, který byl odsouzen na základě trestního práva kmene, může být za svůj čin znovu postaven před federální soud. Avšak na pachatele násilí na indiánské ženě neindiánského původu se toto pravidlo nevztahuje

Obdobná situace bude ještě blíže vysvětlena v rámci čtvrtého principu.

### **5.2.3 Třetí princip**

I třetí princip navazuje na Marshallovu trilogii, předně na rozhodnutí v případě *Worcester v. Georgia*. Dále pak vyplývá z precedentu stanoveného rozhodnutím v případě *Ex parte Crow Dog* z roku 1883.

Případ *Ex parte Crow Dog* je mezníkem ve vývoji indiánského trestního práva, protože vedl k přijetí zákona *Major Crimes Act* v roce 1885. Tento zákon tvoří bod

---

<sup>88</sup> United States v. Wheeler, 435 U.S. 313 (1978), Justia US Supreme Court, [<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/435/313/>], (zprístupněno 14. června 2014).

indiánského federálního práva, od kterého se odvíjí nejzásadnější záležitosti spojené s působností trestního práva a se soudními pravomocemi kmenových soudů.

### *Ex parte Crow Dog*

V roce 1883 Nejvyšší soud anuloval rozsudek smrti vyneseny dakotským soudem nad indiánem Crow Dogem, který v roce 1881 zabil na území rezervace člena svého kmene a byl za tento čin odsouzen podle kmenových tradic kmenovým soudem.<sup>89</sup>

K zabití došlo na území indiánské rezervace, která se však nalézala na území dakotského teritoria. Dakotský soud po zjištění tohoto trestného činu zabití předvolal indiána Crow Doga před soud a odsoudil ho k smrti. Proti tomuto rozhodnutí se Crow Dog odvolal a Nejvyšší soud uznal pochybení dakotského soudu. Nejvyšší soud potvrdil zásadu vycházející z *Indian Country Crimes Act*, že stát ani federální vláda nemají právo trestat člena kmene za zločiny spáchané na jiném členu kmene na indiánském území. Lze tak učinit pouze v případě, že Kongres Spojených států výslovně rozhodne jinak. Crow Dog byl propuštěn na svobodu a jeho případ znovu stanovil, kam až indiánská nezávislost na indiánském území dosahuje.<sup>90</sup>

Nejvyšší soud případem *Ex parte Crow Dog* jasně uznal svrchovanost indiánských kmenů v otázkách jejich kmenů, ale už o dva roky později, v roce 1885, Kongres USA uzákonil *Major Crimes Act*, který tuto znovu potvrzenou nezávislost do značné míry omezuje.

### *Indian Country Crimes Act*

*Indian Country Crimes Act (ICCA)* neboli také *General Crimes Act* je federální zákon z roku 1834, který vznikl na základě rozšiřování zákona *Trade and Intercourse Act*

---

<sup>89</sup> Ex Parte Crow Dog - 109 U.S. 556 (1883), Justia US Supreme Court, [<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/109/556/case.html>], (zpřístupněno 18. června 2014).

<sup>90</sup> Ibid.

z roku 1790 upravujícího vztah mezi kolonisty a původním obyvatelstvem. Zákon *ICCA* opravňuje vládu Spojených států amerických rozšířit působnost všech federálních zákonů na indiánská území, kromě těchto tří případů:

- 1) Zločiny spáchané osobou indiánského původu na jiné osobě nebo majetku osoby indiánského původu.
- 2) Zločiny, které na základě smluv s indiánskými kmeny, přísluší výhradně kmenové jurisdikci.
- 3) Zločiny, za které byl indiánský pachatel již jednou trestán kmenovým soudem<sup>91</sup> (neplést s případem *Wheeler*, Wheeler nebyl obviněn ze stejného zločinu dvakrát, byl za stejný zločin dvakrát předvolán před soud, ale pokaždé obviněn z jiného trestního činu, poprvé z výtržnictví a podruhé ze zneužití nezletilé osoby)<sup>92</sup>.

### *Major Crimes Act*

V reakci na rozhodnutí Nejvyššího soudu v případě *Ex parte Crow Dog* přijal Kongres USA v roce 1885 zákon *Major Crimes Act (MCA)*, který upravuje působnost federálních trestních zákonů na indiánském území v případě zločinů, jejichž pachatel nebo oběť je indiánského původu. Do této doby měly kmenové vlády výlučné právo rozhodovat ve všech případech týkajících se indiánského obyvatelstva USA, a to včetně závažných a hrdelních trestných činů.

Kongres uzákoněním *Major Crimes Act* stanovil sedm trestných činů, za které indiánští pachatelé vždy musí být souzeni federálním soudem a ne soudem kmenovým. Patří mezi ně: vražda, neúmyslné zabití, znásilnění, napadení s úmyslem zabití, žhářství,

---

<sup>91</sup> Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 128-129; Indian Country Crimes Act, UANativeNet – Training, Education and Resources in Tribal Governance and Law, The University of Arizona, [<http://www.uanativenet.com/topicitem/indian-country-crimes-act>], (zprístupněno 18. června 2014).

<sup>92</sup> *United States v. Wheeler*, 435 U.S. 313 (1978), Justia US Supreme Court.

loupež a krádež. Postupem času byl seznam těchto sedmi zločinů rozšířen o dalších osm, a to o: únos, napadení nebezpečnou zbraní, zmrzačení, pohlavní zneužívání, incest, napadení ústí v těžké ublížení na zdraví, napadení osoby mladší šestnácti let a zpronevěru.<sup>93</sup>

Všechny zmíněné trestné činy můžeme podle federálního zákoníku USA klasifikovat jako „felonies“, tedy jako trestné činy, za které hrozí odnětí svobody ve výši jedno a více let.<sup>94</sup>

Důležité je ještě jednou podotknout, že zákon *Major Crimes Act* se vztahuje pouze na indiánské obyvatele Spojených států amerických. Zákon je uplatňován v případech, kdy se jednoho nebo více zmíněných trestních činů dopustí osoba indiánského původu na indiánském území. Avšak i původ oběti v tomto případě hraje roli. Federální soud zároveň rozhoduje v případech, kdy se občan neindiánského původu dopustí na indiánském území zločinu nebo zločinů podle *Major Crimes Act* na osobě či majetku občana indiánského původu.<sup>95</sup>

Indiánské kmeny tak schválením zákona *Major Crimes Act* pozbyly veškerého práva řešit případy znásilnění nebo fyzického napadení indiánské ženy. Kmenům zůstalo právo zasáhnout pouze v případech, které podle *Major Crimes Act* nespadají pod jurisdikci federálních soudů. To ovšem může vyvolat mnoho problému a nejasností

---

<sup>93</sup> The Major Crimes Act, UANativeNet, The University of Arizona, [<http://www.uanativenet.com/topicitem/Topics%20In%20Brief/455>]. (zprístupněno 28. července 2014).

<sup>94</sup> Ve Spojených státech dělíme protiprávní jednání podle jeho závažnosti na „misdemeanors“ (přestupky) a na „felonies“ (trestné činy). Federální vláda USA definuje „felony“ (trestný čin) jako čin, který je postihnutelný trestem smrti nebo odnětím svobody na více než jeden rok. „Misdemeanor“ (přestupek) je potom protiprávním jednáním postihnutelným odnětím svobody na více než pět dní a méně než jeden rok. Přestupek, který není trestán vězením nebo je trestán vězením do výše 5 dní se nazývá „infraction“. Zákon 18 U. S. Code § 3559, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/3559>], (zprístupněno 24. května 2014).

<sup>95</sup> The Major Crimes Act, UANativeNet, The University of Arizona.

v určování působnosti trestního práva, jurisdikce kmenových a federálních soudů se totiž často překrývají nebo si navzájem konkurují.

Federální orgány činné v trestním stíhání pachatelů zločinů spáchaných na indiánském území se ne vždy nacházejí v přijatelné blízkosti indiánského území. Tím vznikají zbytečná prodlení ve vyšetřování a pozdějším stíhání. Kmenové soudy mají pravomoc pachatele předvolat před soud za stejný trestný čin jako soudy federální, ale mohou ho obvinít pouze z méně závažného činu, tedy činu, který není zahrnut v *Major Crimes Act*. V tomto případě ale kmenové soudy mohly násilníka odsoudit pouze do výše jednoho roku odnětí svobody.<sup>96</sup> V roce 2010 byla tato lhůta navýšena na tři roky. Z jakého důvodu a jakým způsobem bude vysvětleno v bodech *United States v. Lara a Tribal Law and Order Act*.

Ústavnost nařízení *Major Crimes Act* byla uznána na základě rozsudku Nejvyššího soudu v případě *United States v. Kagama* v roce 1886. Ústavní uznání zákona bylo zásadním milníkem ve tvorbě federálního indiánského zákona, protože s úplnou platností uznalo Kongresu Spojených států amerických mít konečné slovo ve všech indiánských otázkách.<sup>97</sup>

#### *Public Law 83-280*

Až do roku 1953 byla působnost trestního práva na indiánském území rozdělena pouze mezi federální a kmenové soudy. Přijetím zákona *Public Law 83-280 (PL 280)* však Kongres Spojených států pozměnil toto členění.<sup>98</sup>

---

<sup>96</sup> *Maze of Injustice*, 50-63.

<sup>97</sup> The plenary power cases, Tribal Government Leadership Forum, Arizona State University, [<http://outreach.asu.edu/book/resource-guide/plenary-power-cases>], (zpřístupněno 21. června 2014).

<sup>98</sup> PL-280 FAQ, The United States Attorney's Office, Minnesota, [<http://www.justice.gov/usao/mn/PL-280%20FAQ.html>], (zpřístupněno 28. července 2014).

Kongres uzákonil přesunutí federálních pravomocí ve věcech občanského a trestního indiánského práva na státní vlády. V šesti státech, Kalifornii, Minnesotě, Nebrasce, Oregonu, Wisconsinu a Aljašce, byl tento převod federální jurisdikce na státní povinný a ostatní státy federace se mohly samy rozhodnout o připojení k takzvaným mandatorním „PL 280 státům“. Do roku 1968 se připojilo dalších deset, Nevada, Florida, Idaho, Iowa, Washington, Jižní Dakota, Severní Dakota, Montana, Arizona a Utah. Implementace zákona v těchto dobrovolných PL 280 státech nebyla vždy úplná. Státy převzaly federální jurisdikci v indiánských otázkách pouze v některých rezervacích. Indiánská území s výkonnými soudními systémy byla ponechána v původní uspořádání. Nicméně tento transfer pravomocí proběhl zcela bez souhlasu a předběžného dialogu s indiánskými kmeny.<sup>99</sup>

V roce 1968 došlo k úpravě znění zákona *Public Law 83-280*. K začlenění zákona do státního zákonodárství se od této doby vyžaduje souhlas indiánských kmenů, kterých by se toto rozhodnutí týkalo. Do dnešní doby žádný další stát USA neratifikoval na svém území zákon *PL 280*.<sup>100</sup>

Přesun federální jurisdikce na státy v sobě skrývá mnoho právních dopadů. V PL 280 státech předně došlo k vyloučení federální vlády a k rozšíření neindiánských pravomocí ve věcech původního obyvatelstva. Státní zákony v těchto státech platí na celém jejich území a ve všech případech, a ne pouze v případech, kdy je oběť i pachatel neindiánského původu, jako tomu je v nečlenských PL 280 státech.<sup>101</sup>

---

<sup>99</sup> Ada Pecos Melton a Jerry Gardner, „Public Law 280: Issues and Concerns for Victims of Crime in Indian Country,“ *American Indian Development Associates*, [<http://aidainc.net/Publications/pl280.htm>], (zpřístupněno 28. července 2014).

<sup>100</sup> Alberto R. Gonzales, Regina B. Schofield a Glenn R. Schmitt, „Public Law 280 and Law Enforcement in Indian Country-Research Priorities,“ *National Institute of Justice, U. S. Department of Justice* (prosinec, 2005), 4-13.

<sup>101</sup> *Ibid.*

Kmenové soudy tím ale nepřišly o své pravomoci, ty jim zůstaly v nezměněné podobě. Zákon se kmenů v podstatě vůbec nedotýká, pouze přesouvá federální soudní pravomoci na jednotlivé státy.

Kongres USA na státy nepřevodil pouze soudní pravomoci, ale i financování oficiálně uznaných indiánských kmenů. PL 280 státy mají povinnost finančně podporovat indiánské území, ovšem předně z vlastních prostředků. Mnoho indiánských rezervací se tak ocitlo v takzvaném právním vakuu, které pramení i z nedostatečného financování federální vládou.<sup>102</sup>

Zmíněné právní vakuum označuje tři možné situace. Zaprvé se právním vakuem nazývá situace, kdy se kříží státní nebo federální jurisdikce s jurisdikcí kmenovou a kdy není zcela jasné, kdo by měl být hlavním činným orgánem v trestním stíhání. Druhý typ právního vakua nastává v případě, kdy se pouze jeví, že není zcela jasné, kdo má v otázce hlavní slovo. Tento dojem vzniká z nesprávného vyložení a pochopení spletitosti zákonů indiánského práva. A třetí případ právního vakua označuje situaci, kdy je sice jasné, který orgán moci zastává pravomoci, ale kdy tomuto orgánu chybí prostředky (často finanční) pro výkon moci. Kmenové soudy neschopné zajistit průběh vyšetřování proto převádějí své kompetence na stát nebo federální vládu.<sup>103</sup>

#### **5.2.4 Čtvrtý princip**

Čtvrtý princip působnosti byl stanoven na základě soudního rozhodnutí *Oliphant v. Suquamish Indian Tribe*. Závěrečný výrok Nejvyššího soudu v tomto případě představuje vedle Marshallovy trilogie to nejzásadnější rozhodnutí z toho důvodu, že od základu změnilo podobu nejen působnosti trestního práva na indiánském území, ale i

---

<sup>102</sup> Gonzales, Schofield a Schmitt, „Public Law 280 and Law Enforcement“; Melton a Gardner, „Public Law 280“.

<sup>103</sup> Melton a Gardner, „Public Law 280“.

radikálně ovlivnilo princip indiánské svrchovanosti v rámci federace Spojených států amerických.<sup>104</sup>

#### *Oliphant v. Suquamish Indian Tribe*

Rozsudek v případě *Oliphant* byl vynesena v roce 1978. Pokud vezmeme v úvahu, že většina zásadních rozhodnutí v otázce indiánského práva padla v polovině 19. století, byl tento rozsudek vynesena v poměrně nedávné době. O to více ale ovlivnil vývoj indiánského práva ve Spojených státech. Rozhodnutí ve věci *Oliphant* zcela narušilo již tak pokřivenou mozaiku zákonů federálního indiánského práva, která byla do té doby utvořena.

V roce 1973 byl Mark David Oliphant, osoba neindiánského původu a nečlen indiánského kmene Suquamish, zatčen a obviněn z napadení policisty z policejního oddělení kmene Suquamish a z kladení odporu při zatýkání. Oliphantova obhajoba, že kmenové soudy nemají soudní pravomoc nad nečleny kmene, nakonec skončila v roce 1978 u Nejvyššího soudu USA. Ten rozhodl v Oliphantův prospěch a určil, že kmenové soudy nemají žádné pravomoci ve věcech neindiánského obyvatelstva.<sup>105</sup>

Právní zástupci kmene Suquamish u soudu argumentovali tím, že kmenové vlády mají neodmyslitelné právo na samosprávu, jejíž součástí je právo vykonávat soudní moc nad všemi osobami nacházejícími se na území kmene nebo v rezervaci. Dále zdůrazňovali, že vláda Spojených států amerických má právo zrušit či změnit toto základní právo pouze v případě, že tak výslovně rozhodne Kongres nebo tak bude

---

<sup>104</sup> Geoffrey C. Heisey, „Oliphant and Tribal Criminal Jurisdiction over Non-Indians: Asserting Congress’s Plenary Power to Restore Territorial Jurisdiction,“ *Indiana Law Journal* 3, vol. 73 (1998): 1051-1078.

<sup>105</sup> Heisey, „Oliphant and Tribal Criminal Jurisdiction,“ 1051-1078; G. D. Crawford, „Looking again at Tribal Jurisdiction: “Unwarranted Intrusions on Their Personal Liberty’,” *Marquette Law Review* 76 (1993): 401-438.

výslovně řečeno ve smlouvě uzavřené mezi vládou USA a vládou kmene. Ani jedna z těchto dvou možností nenastala, proto by mělo být právo soudit kohokoli na indiánské půdě kmenům ponecháno jako základní a bezpodmínečná součást státní svrchovanosti.<sup>106</sup>

Nejvyšší soud však tyto argumenty neuznal za přesvědčivé a rozhodl, že souhlas Kongresu nebo přesně stanovená smlouva nejsou jediné prostředky, kterými může vláda Spojených států odebrat nebo pozměnit autonomní práva indiánských kmenů. Dále dodal, že Spojené státy americké nikdy neměly v úmyslu podrobovat neindiánské občany USA soudním pravomocem kmenových vlád. Z toho jasně vyplývá, že kmenové soudy neměly a nemají pravomoc nad neindiánskými občany USA.<sup>107</sup>

#### *Oliphant a násilí na indiánských ženách*

Dopad případu *Oliphant* na samosprávu indiánských kmenů je bezesporu obrovský. Rozhodnutí především však nabylo nesmírných rozměrů v otázce ochrany a dodržování práv indiánských žen.

Kmenové orgány činné ve stíhání a vyšetřování pachatelů trestné činnosti nemají na základě tohoto rozhodnutí žádné právo zasahovat v případech, kdy je pachatelem osoba neindiánského původu. Tento fakt často vede k již zmíněnému právnímu vakuu a v mnoha případech i k beztrestnému násilí na indiánských ženách.

V posledních letech se na indiánském území vyskytl jev, který se označuje termínem „non-native hunting“, tedy „neindiánské lovy“. Během těchto „lovů“ se neindiánští muži vydávají na indiánské území pouze za cílem ublížit a dopustit se násilí na indiánských ženách. Využijí právní spletnosti a nejasnosti v určování právní působnosti, ublíží a beztrestně opustí indiánské území. Tento jev se nazývá lovem i z toho

---

<sup>106</sup> Ibid.

<sup>107</sup> Crawford, „Looking again at Tribal Jurisdiction,“ 435-8.

důvodu, že počet těchto případů každoročně vzrůstá během lovecké sezóny. V tuto dobu neindiánští muži totiž nepřijíždějí na indiánské území pouze za účelem lovit zvěř.<sup>108</sup>

Příkladem non-native hunting může být případ mladé indiánky, který se odehrál v roce 2005 v rezervaci Standing Rock Sioux Reservation. Případ byl zaznamenán ve zprávě *Amnesty International Maze of Injustice*.

Indiánská žena se vrátila domů a našla svou polonahou dceru ležet v bezvědomí na zemi. Matka dceru vzala do blízké nemocnice, kde dceru vyšetřili, ale podezřelý násilník mezitím utekl do nedalekého města, které již nespadá pod místní jurisdikci policejního oddělení rezervace. Pachatel se počátkem roku 2006 do rezervace vrátil, byl zatčen místní policií a uvězněn na deset dní. Oběť by se ovšem o zadržení násilníka nedozvěděla, pokud by její matka nezavolala na stanici, aby se informovala o dosavadním průběhu vyšetřování. Po nějaké době bylo oběti řečeno, že pachatel bude postaven před kmenový soud. Po zjištění této informace matka dívky doufala, že bude dceřin případ odročen a přeložen k federálnímu soudu. Federální soud má totiž pravomoc pachateli uložit mnohem vyšší trest než soud kmenový. Kompetence kmenových soudů v případě závažných trestných činů jsou značně omezené. Po několika měsících po napadení, během kterých se nestalo téměř nic, přišli vyšetřovatelé z FBI (Federal Bureau of Investigation) a BIA

---

<sup>108</sup> Louise Erdrich, „Rape on the Reservation,“ *The New York Times* (26. února, 2013), [[http://www.nytimes.com/2013/02/27/opinion/native-americans-and-the-violence-against-women-act.html?\\_r=0](http://www.nytimes.com/2013/02/27/opinion/native-americans-and-the-violence-against-women-act.html?_r=0)], (zpřístupněno 20. července 2014); Sari Horwitz, „New law offers protection to abused Native American women,“ *The Washington Post* (8. února, 2014), [[http://www.washingtonpost.com/world/national-security/new-law-offers-a-silver-of-protection-to-abused-native-american-women/2014/02/08/0466d1ae-8f73-11e3-84e1-27626c5ef5fb\\_story.html](http://www.washingtonpost.com/world/national-security/new-law-offers-a-silver-of-protection-to-abused-native-american-women/2014/02/08/0466d1ae-8f73-11e3-84e1-27626c5ef5fb_story.html)], (zpřístupněno 20. července 2014).

(Bureau of Indian Affairs) za obětí domů, aby ji vyslechli. Dívka však nebyla doma a federální vyšetřovatelé se již znovu nedostavili. Nicméně, federální žalobce případ neuzavřel a federální vyšetřování pokračovalo. V prosinci 2006, více jak rok a půl po incidentu, pachatel přistoupil na dohodu o vině a trestu, ale ani v roce 2007 nebyl pachatel s plnou platností odsouzen. Pozdější data o případu bohužel již chybí.<sup>109</sup>

Tento případ sice nakonec neskončil ve spleti nespravedlnosti, ale jeho oběť uvízla v byrokratickém bludišti na celé dva roky.

### ***Duro v. Reina a Duro-fix***

Princip působnosti trestního práva na indiánském území stanovený případem *Oliphant* se stal milníkem pro vznik mnoha reformních indiánských skupin, které volají po nápravě nebo odvolání toho rozhodnutí. Rozsudek v případě *Oliphant* totiž značně brání kmenovým vládám v uplatňování jejich autonomních práv a zajišťování práva a pořádku na indiánském území. Zejména potom práva indiánských žen na život bez násilí.

Reformní snahy a tlak na odvolání rozsudku v případě *Oliphant* nejsou vůbec neopodstatněné. K nápravě závěrečného rozhodnutí v otázce indiánských práv totiž již jednou došlo, a to v případě *Duro v. Reina*. Kongres Spojených států v tomto případě zrušil rozhodnutí Nejvyššího soudu na základě své pravomoci tak učinit.

Nejvyšší soud v roce 1990 svým rozsudkem v případě *Duro v. Reina* rozhodl, že kmenové vlády nemají žádné právo zasahovat do záležitostí indiánů nečlenů. V podstatě tím rozšířil své rozhodnutí v případě *Oliphant*, které se vztahovalo pouze na neindiánské

---

<sup>109</sup> „Maze of injustice,“ 31-32.

osoby. Nyní měly jednotlivé indiánské kmeny soudní pravomoci pouze v případě svých indiánských členů.<sup>110</sup>

Několik měsíců poté Kongres USA v reakci na rozsudek doplnil *Indian Civil Rights Act* o dodatek výslovně specifikující neodmyslitelné právo kmenových vlád uplatňovat své soudní pravomoci v otázce trestního práva nad všemi osobami indiánského původu a ne pouze nad svými členy.<sup>111</sup>

Toto takzvané „napravení“ případu *Duro*, neboli *Duro-fix*, bylo s konečnou platností potvrzeno v roce 2004 rozhodnutím Nejvyššího soudu USA v případě *United States v. Lara*. Soud uznal, že federální vláda i kmenové vlády mohou soudně stíhat osobu indiánského původu za stejné činy, tedy za činy, které jsou trestné v obou jurisdikcích. Tímto rozhodnutím znovu nedošlo pouze k potvrzení právní svrchovanosti indiánských vlád nad všemi osobami indiánského původu, ale i k potvrzení, že kmeny a federální vlády vystupují jako samostatné státní celky. Pokud kmenový a federální soud stíhá indiánskou osobu za stejný čin, nejedná se o dvojí obvinění, o *double jeopardy*, tedy o porušení pátého dodatku Ústavy Spojených států amerických.<sup>112</sup>

### 5.2.5 Pátý princip

Pátý princip udávající, že stát má právo trestat občana neindiánského původu za zločiny spáchané na jiném neindiánském občanu na indiánském území, nemá v souvislosti s násilím na indiánských ženách žádný význam, a proto jeho právní pozadí nebude podrobně rozebráno tak jako v předchozích případech.

---

<sup>110</sup> *Duro v. Reina*, 495 U.S. 676, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/495/676>], (zprístupněno 28. července 2014).

<sup>111</sup> Leonhard M. Brent, „Closing a Gap in Indian Country. Justice: Oliphant, Lara, and DOJ’s Proposed Fix,“ *Harvard Journal on Racial and Ethnic Justice* 28 (2012), 147.

<sup>112</sup> *United States v. Lara*, 541 U.S. 193 (2004), Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/supct/html/03-107.ZS.html>], (zprístupněno 28. července 2014).

Z předchozích principů vyplývá, že indiánské kmeny nemají právo zasahovat v případech trestných činů neindiánských občanů spáchaných na jiném neindiánském občanu nebo majetku, a to ani v případech, že tyto neindiánské osoby žijí na indiánském území.

V případě, že dojde k domácímu nebo sexuálnímu násilí na neindiánské ženě na indiánském území, je tento čin zcela v kompetenci státu, na kterém se indiánské území nachází. Avšak i zde vzniká prostor pro právní vakuum. Kmenové soudy, které by mohly zasáhnout dříve než soudy státní, nemají právo zasáhnout, čímž se neindiánské ženy žijící na indiánském území dostávají do podobné situace jako ženy indiánské. V jejich případě je však vždy jasné, kdo je zodpovědný za vedení vyšetřování – stát.

### 5.3 Shrnutí působností na indiánském území v USA

Nyní bude pro lepší pochopení právní spletnosti trestního práva na indiánském území ve Spojených státech, přehledně shrnuta působnost trestního práva vycházející z pěti základních principů.

#### 5.3.1 Indiánský pachatel na indiánském území

<b>Pachatel</b>	<b>Oběť</b>	<b>Zločin</b>	<b>Jurisdikce</b>
indiánského původu	indiánského původu	Major Crimes Act zločin	federální vláda
indiánského původu	indiánského původu	všechny zbývající zločiny obsaženy v zákoníku kmenu	kmen
indiánského původu	neindiánského původu	Major Crimes Act zločin	federální vláda
indiánského původu	neindiánského původu	všechny zbývající zločiny obsaženy v zákoníku kmenu	kmen
indiánského původu	neindiánského původu	všechny zbývající zločiny obsaženy v zákoníku státu	federální vláda

indiánského původu	bez oběti	zákoník státu	federální vláda
indiánského původu	bez oběti	zákoník kmene	kmen
indiánského původu	nezáleží	jakýkoli podle všeobecně platných federálních zákonů	federální vláda

### 5.3.2 Neindiánský pachatel na indiánském území

Pachatel	Oběť	Zločin	Jurisdikce
neindiánského původu	indiánského původu	Major Crimes Act nebo Indian Country Crimes Act zločin	federální vláda
neindiánského původu	indiánského původu	všechny zbývající zločiny obsaženy v zákoníku státu	federální vláda
neindiánského původu	neindiánského původu	všechny zločiny obsaženy v zákoníku státu	stát
neindiánského původu	bez oběti	zločin, který se netýká jiné osoby nebo majetku	pouze stát
neindiánského původu	nezáleží	jakýkoli podle všeobecně platných federálních zákonů	federální vláda

### 5.3.3 Působnost trestního práva na indiánském území v PL 280 státech

Pachatel	Oběť	Jurisdikce
neindiánského původu	neindiánského původu	výhradně stát (mimo federální vládu i kmen)
neindiánského původu	indiánského původu	povinně PL 280 stát – výhradně stát, dobrovolně PL 280 stát – stát nebo federální vláda <b>nikdy kmen</b>

indiánského původu	neindiánského původu	povinně PL 280 stát – stát zastupuje federální vládu, nikoli však kmen, dobrovolně PL 280 stát – souběžně federální vláda a stát
indiánského původu	indiánského původu	povinně PL 280 stát – stát zastupuje federální vládu, nikoli však kmen, dobrovolně PL 280 stát – souběžně federální vláda a stát
neindiánského původu	bez oběti	povinně PL 280 stát – stát, dobrovolně PL 280 stát – stát, federální vláda se může připojit
indiánského původu	bez oběti	povinně PL 280 stát – souběžně stát a kmen, dobrovolně PL 280 stát – souběžně federální vláda, stát a kmen

## 6. První dva kroky k řešení násilí na indiánských ženách

Násilí na ženách je jev, který se objevuje napříč společnostmi a jehož frekvence výskytu je přímo spojena i s výskytem alkoholismu, drogové závislosti a gamblerství. Na indiánském území v USA je až 80 % všech trestných činů spojeno právě s těmito závislostmi a míra zločinnosti je celkově mnohem vyšší než v ostatních oblastech USA. V roce 1999 bylo zaznamenáno, že na indiánském území dochází k násilným trestným činům dvaapůlkrát častěji než v celonárodním průměru a že v některých rezervacích je výskyt násilných trestných činů dokonce dvacetkrát vyšší.<sup>113</sup>

<sup>113</sup> Pevar, *The Rights of Indians and Tribes*, 131-33.

Tato alarmující čísla a stále vzrůstající počet ženských obětí sexuálního a domácího násilí na indiánském území vedla v roce 2010 k přijetí zákona *Tribal Law and Order Act* a v roce 2013 k úpravě a znovupřijetí zákona *Violence Against Women Act*.

Oba tyto zákony se věnují problému násilí na indiánských ženách a předkládají opatření, která jej mají razantně omezit. V obou případech má největší změny zajistit navýšení pravomocí kmenových soudů v trestných případech spáchaných na indiánském území, a to i v případech, kdy je pachatel nebo oběť neindiánského původu.

### **6.1 Tribal Law and Order Act (TLOA)**

V roce 2009 začala oficiální jednání mezi federálními úřady a indiánskými kmeny o možné podobě federálního zákona, který by snížil zločinnost ale i výskyt násilí na indiánských ženách, alkoholismus a drogovou závislost na indiánském území. Pouhý rok poté, 29. července 2010, prezident Barack Obama podepsal a uvedl v platnost zákon *Tribal Law and Order Act (TLOA)*.<sup>114</sup> Ministr spravedlnosti USA Eric Holder při této příležitosti prohlásil:

„... jsme svědky skutečného pokroku směrem k lepší a světlejší budoucnosti pro původní obyvatelstvo. Chci znovu zdůraznit závazek Ministerstva spravedlnosti, ale i závazek můj vlastní, vytvořit a udržet klid a pořádek pro kmenové společnosti a obnovit tak slib, který jim naše vláda dala. Slib o dodržování kmenové svrchovanosti a sebeurčení indiánských vlád. A

---

<sup>114</sup> Tribal Law and Order Act (TLOA), BJA – Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice, [[https://www.bja.gov/ProgramDetails.aspx?Program\\_ID=88](https://www.bja.gov/ProgramDetails.aspx?Program_ID=88)], (zprístupněno 20. července 2014).

závazek ministerstva spravedlnosti, že to, čeho jsme dnes dosáhli,  
v budoucnu nevyemizí.<sup>115</sup>

*Tribal Law and Order Act* upravuje celé trestní právo na indiánském území, ale v souvislosti s násilím na indiánských ženách je nejdůležitějších těchto pět bodů: sladění činností federální vlády a kmenových vlád, navýšení pravomocí kmenových soudů, federální dotace na vytvoření a udržení funkčních kmenových soudních systémů, zajištění podrobného sběru dat a efektivní výměny informací a standardizace řešení případů domácího či sexuálního násilí.<sup>116</sup>

V rámci zintenzivnění spolupráce mezi federální vládou a kmenovými vládami a na základě povinnosti konzultace veškerých otázek týkajících se původního obyvatelstva s kmenovými úředníky zákon *Tribal Law and Order Act* nařizuje vytvoření úřadu *Office of Justice Services* při *Bureau of Indian Affairs* (BIA, Úřad pro indiánské záležitosti) Ministerstva vnitra Spojených států amerických. Tento nově vzniklý úřad má na starosti školení a výcvik kmenových úředníků, orgánů činných v trestním stíhání a řízení a sběr a vyhodnocování dat o trestné činnosti na indiánském území.<sup>117</sup>

Hlubší spolupráce mezi federální vládou a indiánskými kmeny také tkví ve větší informovanosti. Zákon *TLOA* ukládá federálním vyšetřovatelům povinnost neprodleně oznámit kmenovým vládám a soudům ukončení nebo pozastavení vyšetřování a

---

<sup>115</sup> Volně přeloženo z originálu.

The United States Department of Justice, *Tribal Law and Order Act*,  
[<http://www.justice.gov/tribal/tloa.html>], (zpřístupněno 6. července 2014).

<sup>116</sup> Michael J. Bulzomi, „Indian Country and the Tribal Law and Order Act of 2010,“ *FBI Law Enforcement Bulletin* (květen 2012), [<http://www.fbi.gov/stats-services/publications/law-enforcement-bulletin/may-2012/indian-country-and-the-tribal-law-and-order-act-of-2010>], (zpřístupněno 20. července 2014); *Tribal Law and Order Act (TLOA)*, BJA.

<sup>117</sup> The United States Department of Justice, *Tribal Law and Order Act*; *Tribal Law and Order Act (TLOA)*, BJA.

poskytnout jim veškeré detaily o průběhu vyšetřování. Na základě koordinace činností a výměny informací byl úřadu *Office of Justice Services* udělen přístup do centrální databáze FBI *National Criminal Information Center*, kde se ukládají veškeré informace o trestné činnosti ve Spojených státech. Přístup do registru FBI má úřadu napomoci při vyhodnocování dat a vedení statistik o zločinnosti na indiánském území, které doposud chybí.<sup>118</sup>

Kromě úřadu *Office of Justice Services* byl zřízen i úřad *Office of Tribal Justice*, který slouží jako poradní orgán ministra spravedlnosti v otázkách dodržování smluv uzavřených s indiánskými kmeny a dodržování doktríny o svěřenecké zodpovědnosti.<sup>119</sup>

Navýšení pravomocí kmenových soudů spočívá v možnosti souběžné jurisdikce federálních a kmenových soudů a v povolení kmenovým soudům ukládat vyšší tresty odnětí svobody. Díky uzákonění *Tribal Law and Order Act* kmenové soudy získaly v určitých případech možnost převzetí vyšetřování a právo odsoudit pachatele až na tři roky odnětí svobody nebo k zaplacení pokuty až do výše patnácti tisíc dolarů. Těchto pravomocí však kmen může nabýt pouze v případě, že splňuje následujících šest podmínek:<sup>120</sup>

- 1) je schopen obžalovanému zajistit právo na právního zástupce,
- 2) je schopen poskytnout nemajetnému obžalovanému právního zástupce na náklady kmene,
- 3) předsedající soudce kmenového soudu má vyhovující právní vzdělání a praxi a je oprávněn zastávat úřad soudce,

---

<sup>118</sup> Bulzomi, „Indian Country and the Tribal Law“; The United States Department of Justice, *Tribal Law and Order Act*; *Tribal Law and Order Act (TLOA)*, BJA.

<sup>119</sup> The United States Department of Justice, *Tribal Law and Order Act*; *Tribal Law and Order Act (TLOA)*, BJA.

<sup>120</sup> *Tribal Law and Order Act (TLOA)*, BJA.

- 4) vytvořil a zpřístupnil veřejnosti kmenový trestní zákoník,
- 5) je schopen zajistit záznam soudního procesu,
- 6) je schopen zajistit odsouzenému pobyt ve vězení schváleném BIA, a to ať už ve federálním, státním nebo kmenovém vězení (zákon umožňuje kmenovým soudům uvěznění určitého počtu odsouzených ve federálních věznicích na náklady federální vlády).<sup>121</sup>

Důležitým bodem zákona *TLOA* je část o poskytování federálních dotací na udržování a rozšiřování kmenových soudních systémů. Federální vláda se zákonem zavázala pravidelně přispívat na programy prevence kriminality, na nouzové programy, na zajištění právních zástupců dětí a na pěstounskou péči. Dále na budování a správu věznic odpovídajícím normám BIA na indiánském území. Finanční prostředky putují i na zřizování takzvaných kmenových soudních center, kde se soustřeďují instituce soudu, úřad policie a nápravná zařízení.<sup>122</sup>

Zákon *Tribal Law and Order Act* se výslovně věnuje i domácímu a sexuálnímu násilí. Vyžaduje, aby federální vláda Spojených států poskytovala indiánským kmenům technickou podporu a pomoc při zlepšování nápravných systémů pro pachatele a oběti domácího násilí. Federální úřad pro vyšetřování FBI je povinen kmenovým soudům ohlašovat veškerá propuštění odsouzených sexuálních útočníků, pachatelů znásilnění a drogových dealerů. Zákon také federální vládě ukládá zajistit speciální výcvikové programy pro úředníky a policisty, kteří pracují s oběťmi domácího a sexuálního násilí na indiánském území. Navíc je výslovně požadováno, aby *Indian Health Service*,

---

<sup>121</sup> The United States Department of Justice, *Tribal Law and Order Act*; *Tribal Law and Order Act* (TLOA), BJA

<sup>122</sup> Bulzomi, „Indian Country and the Tribal Law“; The United States Department of Justice, *Tribal Law and Order Act*; *Tribal Law and Order Act* (TLOA), BJA.

federální program zdravotní péče pro původní obyvatelstvo v USA, vytvořil standardizované postupy vyšetření obětí sexuálního násilí pro indiánská, kmenová zdravotní zařízení.<sup>123</sup>

*Tribal Law and Order Act* představuje první krok v boji proti narůstající zločinnosti na indiánském území a v boji proti násilí na indiánských ženách. Zavádí nová opatření navyšující pravomoci kmenových soudů a standardizuje monitoring trestné činnosti na indiánských území v celých Spojených státech. Nedostatečná nebo někdy zcela chybějící data o stavu zločinnosti vedla jak ke špatnému vyhodnocení situace, tak i k nemožnosti určit další správné postupy v boji proti kriminalitě.

## **6.2 Violence Against Women Act (VAWA)**

Zákon na ochranu žen s názvem *Violence Against Women Act*, zkráceně VAWA, vznikl ve Spojených státech amerických již za vlády prezidenta Clintona v roce 1994. VAWA byl uzákoněn kvůli vzrůstajícímu počtu znásilnění a případů domácího násilí v devadesátých letech 20. století. Zákon Kongresem prošel za podpory obou stran, Republikánské i Demokratické, a stal se základním usnesením v otázce ochrany ženských práv v USA<sup>124</sup>

Za deset let platnosti VAWA došlo ve Spojených státech k mnoha pozitivním změnám. Počet sexuálních útoků na ženy v USA se od roku 1994 razantně snížil a znění definice znásilnění bylo pozměněno.<sup>125</sup>

---

<sup>123</sup> Tribal Law and Order Act (TLOA), BJA.

<sup>124</sup> Jill Tiefenthaler, Amy Farmer a Amandine Sambira, „Services and Intimate Partner Violence in the United States: A Country-Level Analysis“ *Journal of Marriage and Family* 67, č. 3 (srpen, 2005): 565-569.

<sup>125</sup> Tiefenthaler, Farmer, Sambira, „Services and Intimate Partner,“ 565-569; <sup>125</sup> „The Violence Against Women Reauthorization Act – S.1925, Title IX: Safety for Indian Women,“ *National Congress of American Indians* (22. března, 2012):1-2.

Zákon VAWA zajišťuje obětem násilí potřebnou péči a bezplatné provedení všech nutných lékařských vyšetření či testů. Obětem a jejich rodinám je poskytována bezprostřední i dlouhodobá terapeutická pomoc a přístup k potřebným informacím a službám. Díky těmto nařízením vzrostl zájem o krizová centra pro ženy a o celých 67 % více obětí násilí se nakonec rozhodne trestný čin nahlásit na policii.<sup>126</sup>

Další nesporně pozitivní změnou je to, že od přijetí federálního zákona VAWA většina států USA pozměnila a rozšířila své zákony na ochranu žen. Všechny státy USA uznaly stalking jako trestný čin a většina z nich přijala zákon o manželském/partnerském znásilnění. Do této doby bylo v mnoha státech partnerské znásilnění považováno za méně závažný trestný čin než znásilnění mimo partnerský svazek.<sup>127</sup>

*Violence Against Women Act* byl od roku 1994 znovu přijat a rozšířen celkem třikrát. Poslední znovupřijetí a novelizace proběhly v roce 2013. Prezident Barack Obama tehdy svým podpisem 7. března 2013 ukončil skoro rok dlouhý politický boj o novém znění zákona. VAWA nakonec prošel ve své širší podobě, která zahrnuje rozšíření LGBT<sup>128</sup> práv a práv indiánských kmenů. Právě tyto dvě části zákona vyvolaly rozhořčení v konzervativním křídle Republikánské strany, které tak způsobily dlouhé prodlení ve znovupřijetí zákona.<sup>129</sup>

VAWA 2013 díky své novelizaci tvoří zásadní změnu pro indiánské právo a především revoluční změnu pro práva indiánských žen ve Spojených státech. Zákon totiž nově upravuje trestní působnost kmenových soudů a kmenové policie.

---

<sup>126</sup> „The Violence Against Women Reauthorization Act,“ 1-2.

<sup>127</sup> Ibid.

<sup>128</sup> Zkratka označující lesby, gaye, bisexuály a transgender osoby.

<sup>129</sup> Violence Against Women Act (VAWA) Reauthorization 2013, Tribal Justice and Safety, U.S. Department of Justice, [<http://www.justice.gov/tribal/vawa-tribal.html>], (zpřístupněno 20. července 2014).

Jak vyplývá ze čtvrtého principu působnosti trestního práva na indiánském území, indiánské kmeny pozbývají veškerá práva zasahovat do případů zločinů spáchaných neindiánskými osobami na indiánském území. Novelizace zákona VAWA z loňského roku však tento princip upravuje a povoluje indiánské kmenům zasáhnout v případech domácího násilí. Indiánské kmenové vlády 7. března 2015 nabudou pravomoci vést vyšetřování, právně stíhat, usvědčit a odsoudit osoby indiánského i neindiánského původu, které se dopustí domácího násilí na svém indiánském partnerovi na indiánském území.<sup>130</sup>

Působnost zákona je však omezena pouze na případy, kdy je obětí indiánská osoba a kdy je pachatel násilí osobou blízkou oběti. Kmeny mají právo zasáhnout pouze v případech, kdy má pachatel jasnou vazbu ke kmenovému členu nebo kmenu samotnému. Tedy v případech, kdy pachatel například žije a pracuje na kmenovém indiánském území nebo je partnerem jedno ze členů kmene.<sup>131</sup>

Indiánský kmen stále pozbývá veškerých pravomocí v případech, kdy oběť nezná násilníka, tedy v případech kdy je násilníkem osoba neindiánského původu bez prokazatelné vazby k indiánskému území či kmeni. Jinými slovy zákon VAWA stále neřeší problém takzvaného „non-native hunting“.

Jak již bylo řečeno, kmeny podle zákona nabudou nových pravomocí v celé míře až v roce 2015. Kmeny však mohou zažádat o zařazení do pilotního programu a plně implementovat zákon VAWA již nyní. Aby Ministerstvo spravedlnosti USA vzalo žádost

---

<sup>130</sup> „VAWA 2013 and Tribal Jurisdiction Over Non-Indian Perpetrators of Domestic Violence“ *U.S. Department of Justice* (26. března, 2013): 1.

<sup>131</sup> *Ibid.*

o zařazení do programu v potaz, musí žádající kmen splňovat všechny požadavky stanovené zákonem *TLOA*.<sup>132</sup>

I když zákon *Violence Against Women Act* zcela neřeší problém násilí na indiánských ženách na indiánském území, je jeho novelizace z roku 2013 obrovským krokem vpřed, a to ze dvou důvodů. Zaprvé umožňuje kmenům stíhat neindiánské partnery svých členek a za druhé dodává indiánským ženám víru a sílu. Zákon v sobě skrývá možnost, že indiánské ženy, které ze strachu, že uvíznou v kolotoči právní spletnosti, trestný čin násilí neohlásily, v budoucnu změní své rozhodnutí.

## 7. Možná východiska

Indiánské kmeny jsou zákony svázané a neschopny plně zajistit ochranu života napadených indiánských žen. Tuto povinnost na sebe na základě rozhodnutí Marshallovy trilogie převzala federální vláda, avšak tím, že selhává v zabezpečení náležité ochrany, selhává i v plnění svého slibu opatrovat dobro a blaho původního obyvatelstva.

Zákony *Tribal Law and Order Act* a *Violence Against Women Act* sice přinesly mnoho změn a jejich přínos k zlepšení situace je bezesporný, avšak ani jeden z nich zcela neřeší problém násilí na ženách na indiánském území. Otázkou tedy stále zůstává, jaké jiné, další kroky by měly být uskutečněny, aby došlo k razantnímu snížení násilí na indiánských ženách a k vyřešení problému „non-native hunting“.

Na základě předchozích kapitol budou nyní formulovány možné návrhy k ulehčení situace a ke snížení počtu útoků na indiánské ženy na indiánském území a zhodnocena jejich proveditelnost.

---

<sup>132</sup> Violence Against Women Act (VAWA) Reauthorization 2013; „The Violence Against Women Reauthorization Act,“ 1-2.

## 7.1 Zrušení rozhodnutí v případě *Oliphant v. Suquamish Indian Tribe*

Precedent stanovaný případem *Oliphant v. Suquamish Indian Tribe* zakazující indiánským kmenům jakkoli řešit trestnou činnost neindiánských osob na indiánském území sice přímo nekoliduje s doktrínou o opatrovnictví stanovenou případem *Worcester*, ale vytváří rozsáhlé první vakuum, které zcela jistě odporuje principu opatrovník/svěřelec.

Anulování rozsudku ve věci *Oliphant* se z tohoto důvodu jeví jako nejschůdnější a zároveň nejnütnější krok v řešení otázky rostoucí kriminality a násilí na indiánských ženách na indiánském území. Není však jasné, jaká situace by posléze nastala. Pouhé odvolání rozsudku by pravděpodobně celkovou situaci nevyřešilo a pouze by vyvolalo další nejasnosti v otázce indiánské svrchovanosti. Indiánské kmeny by získaly právo zasáhnout v jakémkoli případě, a dokonce i právo soudit neindiánské občany USA podle kmenových zákonů. Takové řešení není reálné. Rozsudek by mohl být zrušen pouze v případě, že by byl předložen návrh zákona řešící vyvstávající situaci, která ovšem není zcela jasná.

Možné východisko by se mohlo skrývat v rozšíření zákona VAWA. Avšak povolit kmenům zasáhnout i v případech, kdy pachatel neindiánského původu nemá žádnou vazbu ke kmenu, by mohlo vést ke zneužití moci a znovu otevřít otázku rozsahu indiánské svrchovanosti. I výjimka pro případy domácího násilí ze strany neindiánských partnerů vyvolala řadu nesouhlasných poznámek a postojů. Ovšem nutno podotknout, že to nebyl jediný důvod pozdržení novelizace zákona VAWA. Návrh zákona byl kritizován i kvůli ustanovením týkajících se práv LGBT osob a nelegálních imigrantů. Díky novelizaci

z roku 2013 VAWA pokrývá svou působností všechny oběti násilí bez ohledu na jejich sexuální orientaci nebo jejich imigrantský status.<sup>133</sup>

I když případ *Duro v. Reina* ukázal, že zrušení rozsudku Nejvyššího soudu Kongresem USA není zcela nemožné a naopak i žádoucí, v případě *Oliphant* se tento krok nejeví jako nejlepší řešení problému. Pro okamžitou úlevu a snížení dopadů násilí na indiánských ženách je nutno hledat jiná řešení.

## 7.2 Širší spolupráce a konzultace s indiánskými kmeny

Zákon *P. L. 280*, který silně zasahuje do práv původního obyvatelstva, vznikl zcela bez předešlé konzultace s indiánskými kmeny. Jeho pozdější novelizace tuto skutečnost sice pozměnila, ale kmeny, na které se zákon ve své první podobě vztahoval, nemají žádné právo se k němu zpětně vyjádřit.

Zákon *TLOA* nařizuje, aby byla navázána celkově širší spolupráce s indiánskými organizacemi a s indiánskými agenturami pomáhajícími ženským obětem a jejich rodinám. Spolupráce a otevřená diskuse s kmeny by však měla stát na počátku každého rozhodnutí týkajících se indiánského obyvatelstva. Samotný zákon *TLOA* byl vytvořen za spolupráce s indiánskými odborníky a poradci a tento přístup by do budoucna neměl být výjimkou.

Nicméně při tvorbě zákonů chránících indiánské ženy by také mělo být zhodnoceno tradiční řešení problémů domácího a sexuálního násilí. Na základě vlastních rozhovorů s americkými indiány a indiánskými ženami vím, že kmeny často řeší činy domácího a sexuálního násilí pouze v rámci kmene nebo klanu. Na kmenové či klanové

---

<sup>133</sup> Rebecca Burns, „VAWA: A Victory for Women-But Which Women?“ *In These Times* (28. února, 2013), [[http://inthesetimes.com/article/14668/vawa\\_a\\_victory\\_for\\_womenbut\\_which\\_women](http://inthesetimes.com/article/14668/vawa_a_victory_for_womenbut_which_women)], (zpřístupněno 22. července 2014).

radě probíhá pouze tradiční kruhový soud založený na procesu ozdravení společnosti a rodiny, kdy je násilník tradičně souzen všemi členy a zároveň sám sebou.

Znásilnění je zločin zahrnutý v *Major Crimes Act* a je tedy vždy trestán na federální úrovni, bez konzultace s kmeny a především bez konzultace s obětí, z toho důvodu nemusí být vždy oficiálně ohlášen. Podle tradičního indiánského práva sama oběť a její rodina a blízcí hodnotí čin znásilnění a navrhuji násilníkuv trest. Na druhé straně i násilník a jeho rodina a blízcí mají právo čin zhodnotit a navrhnout výši trestu. Znásilnění ženy, jako znásilnění zdraví a duševní pohody společnosti a kmene, je vždy řešeno v kruhu kmene a rodiny.

Velice častým trestem v případě znásilnění je vyhoštění pachatele z kmene nebo zbavení členství. Nemožnost násilníka vrátit se a nucené odtržení od kmene, dokud nenalezne sílu, pochopení a nedojde u něho nebo u ní k procesu ozdravení, jsou považovány za velice tvrdý trest. Dokonce za mnohem tvrdší trest než odnětí svobody a několik let strávených ve vězení. Vyhoštěný člen je uvězněn v sám sobě, jeho vyhnanství není jen fyzické ale i psychické.

Zahrnutí indiánského konceptu práva do konceptu práva amerického není ovšem jednoduchou záležitostí. Pokud má v USA fungovat jednotný právní systém, pak je takový krok nemožný. Na druhou stranu američtí indiáni zastávají ve federaci Spojených států amerických speciální místo a na základě Ústavy Spojených států se jim dostává určité autonomie a práva a rozhodovat ve všech věcech týkajících se původních obyvatel na indiánském území. Na základě toho postavení by do budoucna mohl být vypracován právní koncept spojující indiánské a americké právo. To však vyžaduje celkovou reformu indiánského práva, která je zmiňována v závěru této kapitoly.

V případě násilí na indiánských ženách by teoreticky situace mohla být vyřešena pouhým udělením výjimky kmenům splňujícím všechna nařízení zákona *TLOA*. Zločin

znásilnění by byl vyškrtnut ze seznamu zločinů *Major Crimes Act* a spadal by tak čistě pod kmenovou jurisdikci. Tímto krokem by mohlo dojít k rychlému zlepšení situace, které by nevyžadovalo tak hluboké změny jako celkové přetvoření trestního práva.

### **7.3 Výcvik a školení federálních, státních i kmenových úředníků**

Neznalost zákona neomlouvá, v případě násilí na indiánských ženách na indiánském území by toto pravidlo mohlo být rozšířeno na „neznalost zákona a tradic neomlouvá“.

Neznalost či špatný výklad indiánského trestního práva neomlouvá vznik právního vakua na indiánském území. Federální a státní úředníci/zástupci soudních a vyšetřovacích orgánů pracující v blízkosti indiánského území nebo na něm by měli být pravidelně školeni, a to s ohledem na zákonodárství daných států a kmenů. To ovšem platí i pro kmenové pracovníky, kteří by měli být perfektně obeznámeni nejen se svými právy, ale i federálními zákony a zákony státu, na kterém se indiánské území nalézá. Nejasnost při vyšetřování trestných činů a známá věta „Kde se to stalo a kdo to udělal?“ není omluvou pro neřešení problému a nevyhledání povolané pomoci.

Speciální výcvik a školení státních policistů pracujících v blízkosti indiánského území by měl zahrnovat i pochopení tradičních řešení problémů, základů kultury a jazyka toho kterého kmene. Příkladem může být neznalost tradice nedívat se starším osobám přímo do očí bez jejich povolení. Z vlastních zkušeností vím, že v některých indiánských komunitách je přímý oční kontakt se stařešinou kmene považován za urážku a nerespektování jeho nebo její osoby. Na druhou stranu policejní příslušník neznalý této tradice může nevěli či rozhořčení indiánské osoby z očního kontaktu považovat za nerespektování jeho autority, nebo dokonce za provokaci. S indiánskými oběťmi domácího nebo sexuálního násilí by mělo být jednáno s ohledem na jejich původ, a to především bezprostředně po ohlášení trestného činu, kdy je oběť nejvíce zranitelná.

Zajištění pravidelného výcviku a školení zaměstnanců federální, státní a kmenové správy je však nejenom časově ale i finančně náročné. Potřebné finance by musely předně plynout z federálních zdrojů, což by vyžadovalo schválení Kongresu USA. Prosadit navýšení federálních výdajů na pravidelné školení zaměstnanců na indiánském území je však stejně obtížné, ne-li více, jako prosadit zákony prohlubující indiánskou autonomii.

Možným východiskem by bylo financování z indiánských zdrojů, ale mnoho kmenů v USA se potýká s obrovskými finančními problémy a bez federální podpory by nemohly samostatně existovat. Některé indiánské kmeny sice využily svého speciálního postavení v americkém zákonodárství k vybudování kasin a k povolení hazardu na svém území, což jim v mnoha případech pomohlo k ekonomické nezávislosti, ale na druhou stranu také vedlo k nárůstu organizovaného zločinu a prostituce.<sup>134</sup> Tato problematika je však pro rozsah této práce příliš obsáhlá a není možné se jí podrobně věnovat. Svým rozsahem by otázka indiánských kasin a jejich dopadu na nezávislost indiánských kmenů vystačila na samostatnou diplomovou práci.

#### **7.4 Dostupnost rychlé a adekvátní péče**

Oběti násilí žijících v odlehlých oblastech, jakými indiánská území často jsou, musí za náležitým vyšetřením cestovat na desítky kilometrů daleko. Zdravotní a policejní střediska nacházející se v blízkosti indiánského území nebo na něm totiž nejsou vždy plně uzpůsobena a vybavena k zajištění a sběru důkazů o násilí a ani k poskytnutí plně posttraumatické péče obětem domácího nebo sexuálního násilí. Z tohoto důvodu oběti násilí trestný čin často neohlásí.<sup>135</sup> Obětem násilí je nutné zajistit snadný a rychlý přístup k adekvátní zdravotní péči.

---

<sup>134</sup> Mark W. Nichols a Mehmet Serkan Tosun, „The Impact of Legalized Casino Gambling on Crime,“ *Institute for the Study of Labor*, Discussion Paper No. 7299 (březen 2013).

<sup>135</sup> „Maze of injustice,“ 40-55.

Z hlediska proveditelnosti je tento návrh na zlepšení situace nejreálnější, protože jej v sobě zahrnují nejen zákony *TLOA* a *VAWA* ale i zákon o reformě zdravotnictví *The Affordable Care Act*. Zákony v sobě nesou body o navýšení federálních finančních dotací na indiánská zdravotní střediska a na vytvoření standardů pro vyšetření a komunikaci s indiánskými oběťmi násilí.<sup>136</sup> Otázkou v tomto případě pouze zůstává, jak budou tyto zákony do budoucna prosazovány, zda dojde k jejich úplnému plnění a zda peníze poputují na výstavbu nových zařízení nebo předněji na správu stávajících zařízení. V současné době je nemožné hodnotit plnění zákonů a jejich dopadů na problém násilí na indiánských ženách na indiánském území.

## **7.5 Bezprostřední odezva úřadů v případech sexuálního násilí**

Bezprostřední odezva federálních úřadů v případech sexuálního násilí by mohla značně napomoci snížení případů „non-native hunting“, které předně pramení z právního vaku a nejasnosti v rozhodování o příslušných vyšetřovacích orgánech. Sexuální násilí a znásilnění indiánských žen na indiánském území vždy spadá pod federální jurisdikci, ale kvůli častým pozdržením a prolukám ve vyšetřování se může zdát, že trestný čin není včas řešen a trestán.

I z tohoto důvodu neindiánští pachatelé cestují na indiánské území s přesvědčením o své beztrestnosti. Jejich přesvědčení je však ve své podstatě odůvodněné tím, že indiánské oběti násilí kvůli zdlouhavým byrokratickým tahanicím čin často vůbec neohlásí.

---

<sup>136</sup> „Fact Sheet: The Affordable Care Act and American Indian and Alaska Native People,“ *U. S. Department of Health and Human Services* [<http://www.hhs.gov/healthcare/facts/factsheets/2011/03/americanindianhealth03212011a.html>], (zpřístupněno 24. července 2014).

Tento začarovaný kruh právního vakua by mohl být vyřešen upřednostňováním případů sexuálního napadení na indiánském území ve vyšetřování. Pokud by se tak stalo, nebylo by nutné rozšiřovat zákon VAWA nebo vést diskuzi o odvolání rozsudku v případě *Oliphant*.

## **7.6 Navýšení příspěvků pro kmenové policejní sbory a soudy**

Otázka navýšení federálních příspěvků pro indiánské kmeny již byla řešena v předchozích návrzích. V tomto bodě se však jedná pouze o příspěvky plynoucí na podporu kmenových policejních sborů a soudů. Indiánské kmeny mají ne vždy dostatek financí na splnění všech bodů zákonů *TLOA* a *WAVA* nutných k rozšíření kmenových pravomocí. Jsou tak ve velké míře odkázány na federální nebo v případě PL 280 států na státní úřady.

Rozlehlá indiánská území se potýkají s nedostatkem policistů, v některých případech jsou území o stovkách kilometrů čtverečních kontrolována a chráněna pouze několika muži, kteří nejsou schopni tak velké území zabezpečit. Velké vzdálenosti a nedostatečné policejní pokrytí může vést nejen k většímu výskytu násilí na ženách, ale také k jeho gradaci. Příkladem může být další případ násilí na indiánském území popsany ve zprávě *Amnesty International*.

V roce 2005 v aljašské vesnici s názvem Nunam Iqua muž indiánského původu zintenzivnil útoky na svou ženu. Začal ji bít pažbou brokovnice a poté se na ni pokusil i vystřelit. Později se tento muž spolu se čtyřmi dětmi zabarikádoval v domě. Celá situace byla ohlášena na nejbližší policii, vesnice se však nachází v odlehlé oblasti, kam je jen omezený přístup. Nejbližší, státní policejní stanice, na které byl čin ohlášen, se nachází asi dvě stě čtyřicet kilometrů daleko. Policie byla přivolána v půl šesté ráno, ale na místo dorazila až okolo desáté hodiny, tedy o více než čtyři hodiny později.

Policisté neměli v té době k dispozici žádné letadlo a byli nuceni si najmout letadlo soukromé, charterové. Než však stihli příslušníci státní policie dorazit, muž stihl znásilnit třináctiletou indiánskou dívku, která s ním byla v domě uvězněna. Navíc přímými svědky tohoto znásilnění byly ostatní tři děti uvězněné v domě, přesněji kojeneček ležící na posteli hned vedle znásilněné dívky, dívčin pětiletý bratr a dívčin sedmiletý bratranec. O rok později, v září 2006, byl muž usvědčen a odsouzen k dvaceti sedmi letům vězení, k osmnácti nepodmíněně.<sup>137</sup>

Návrh na navýšení finanční podpory indiánských orgánů činných ve vyšetřování trestné činnosti na indiánském území je ovšem, znovu, závislý na prosazení navýšení finanční podpory indiánských kmenů v Kongresu USA. Jeho proveditelnost je tedy závislá na politické situaci v USA.

## **7.7 Celková reforma federálního indiánského práva**

Násilí na indiánských ženách na indiánském území ve Spojených státech je předně spojené s nejasným výkladem zákonů a s jejich nejasnou provázaností a spletností. Mnohem hlubší změny v trestním zákonodárství na indiánském území jsou nutné. Pouhé úpravy působnosti zcela nevyřeší problém neprůhlednosti indiánského práva.

V USA by mělo dojít k celkové reformě federálního indiánského práva, která by zasahovala do všech odvětví práva, nejen do práva trestního, a která by vedla k jasnému vymezení a dodržování indiánské svrchovanosti.

Obhájce indiánských práv Walter Echo-Hawk přichází s poměrně jasným plánem reformy, která by zajistila zachování a dodržování indiánské suverenity, práva jednotlivých kmenů na samosprávu v rámci federace Spojených států a ekonomickou a

---

<sup>137</sup> „Maze of injustice,“ 41-2.

kulturní nezávislost indiánského obyvatelstva. Tento rozsáhlý plán dělí do dvou fází. První fázi vidí ve změně amerického indiánského práva tak, aby se slučovalo alespoň s minimálními standardy stanovenými v roce 2007 v Deklaraci práv původních obyvatel OSN<sup>138</sup>. Druhou fází označuje přezkoumání a odvolání rozsudků Nejvyššího soudu USA limitujících základní indiánské pravomoci vycházejících z jejich statutu původního obyvatelstva, a to včetně případů Marshallovy trilogie.<sup>139</sup>

První fáze navrhovaného reformního postupu se může zdát pouze jako ten snazší krok. Ratifikace deklarace OSN o právech původního obyvatelstva a její pozdější implementace v americkém právním systému je ale poměrně nejednoduchým cílem. Podle Ústavy Spojených států amerických musí být ratifikace deklarace OSN schválena dvoutřetinovou většinou senátu Kongresu Spojených států.<sup>140</sup> A je jen málo pravděpodobné, že by navýšení autonomních práv amerických indiánů v rámci USA získalo dvoutřetinovou podporu senátu snadno a rychle. Pouhé prosazení novelizace zákona VAWA v roce 2013 trvalo více než rok a vyvolalo silnou kritiku ze strany konzervativních Republikánů a politického hnutí Tea Party.<sup>141</sup> Je jen těžko odhadnutelné, jak dlouho a s jakým koncem by trvalo protlačení ratifikace deklarace OSN o právech původního obyvatelstva v Kongresu USA.

Druhá část reformy týkající se odvolávání rozsudků Nejvyššího soudu USA je v podstatě nereálná bez předchozího vypracování podrobného návrhu právního konceptu,

---

<sup>138</sup> The United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples.

<sup>139</sup> Walter Echo-Hawk, *In the Courts of the Conqueror: The 10 Worst Indian Law Cases Ever Decided*, Fulcrum Publishers, 2010), p. 426.

<sup>140</sup> Ústava spojených států amerických.

<sup>141</sup> Jennifer Bendery, „Violence Against Women Act Now Touted By Republicans Who Voted Against Bill,“ *Huffingtonpost* (7. března, 2013), [[http://www.huffingtonpost.com/2013/03/07/violence-against-women-act\\_n\\_2832014.html](http://www.huffingtonpost.com/2013/03/07/violence-against-women-act_n_2832014.html)], (zpřístupněno 21. července 2014); Tom Cohen, „House passes Violence Against Women Act after GOP version defeated,“ *CNN* (28. února, 2013), [<http://edition.cnn.com/2013/02/28/politics/violence-against-women/>], (zpřístupněno 21. července 2014).

který Walter Echo-Hawk nenabízí. Pouhé odvolání či změna znění rozsudků nevyřeší problém právní mozaiky skládané již více než dvě stě let. Mozaika nemůže být jednoduše rozebrána a znovu složena. Nejprve musí být navrženy nové dílky skládky, které nahradí nebo doplní dílky staré. Je zcela nemožné jednoduše vymazat ustanovení a zákony tvořící kostru indiánského práva a postavení původního obyvatelstva ve Spojených státech. Pouze propracovaný plán právní reformy může odstartovat hlubší změny a zamezit rostoucí kriminalitě a násilí na indiánských ženách na indiánském území. Takový plán však doposud chybí.

Celková reforma je během na dlouhou trať bez jasného cíle a indiánské ženy jsou běžci uvězněni v bludišti nespravedlnosti. Federální indiánské právo bezesporu musí projít celkovou reformou, ale určité kroky na ochranu práv indiánských žen by měly být provedeny co nejrychleji, nejlépe ihned.

## **Závěr**

Násilí na ženách je jev vyskytující se napříč všemi společnostmi a kulturami. V případě násilí na indiánských ženách na indiánském území ve Spojených státech amerických však násilí nepramení pouze ze zakořeněné genderové rozdílnosti a nerovnosti, ale i z nejasného výkladu a znění amerických zákonů.

Američtí indiáni mají jakožto původní obyvatelé a vlastníci půdy, na které se v dnešní době rozkládají Spojené státy, základní práva a pravomoci rozhodovat ve všech indiánských záležitostech. Tato indiánská svrchovanost je zaručena nejen Ústavou Spojených států amerických ale i četnými rozhodnutími Nejvyššího soudu a usneseními Kongresu USA. Hranice indiánských pravomocí a indiánské samostatnosti však nejsou jednoznačně vymezeny. A právě kvůli této právní nezřetelnosti se indiánská suverenity v rámci federace USA označuje jako paradox suverenity.

Nejasné právní postavení indiánských kmenů v politickém systému Spojených států pramení z roztržitého federálního indiánského práva. Dílčí zákony a soudní usnesení týkající se původního obyvatelstva byly doslova skládány jeden přes druhý, dokud nevytvořily dnešní podobu mozaiky indiánského federálního práva.

Kostru indiánského práva v USA tvoří tři rozsudky Nejvyššího soudu vynesené soudcem Johnem Marshalllem v první polovině devatenáctého století. Tyto tři právní předpisy byly za posledních téměř dvě stě let různě vykládány a sloužily jako odrazový můstek k tvorbě dalších zákonů. Pro svůj význam a propojenost se jednotlivé rozsudky téměř vždy citují společně, a proto se nazývají Marshallovou trilogií.

Trestní právo na indiánském území se řídí pěti základními principy působnosti, které vycházejí zejména ze zmíněné Marshallovy trilogie. Principy rozdělují právní pravomoci a soudní jurisdikce na indiánském území mezi federální vládu, jednotlivé státy a kmenové vlády. Znalost přesného znění a jejich správný výklad jsou esenciální nejen pro úředníky státní správy, ale i pro člověka vedoucího běžný život na indiánském území. Principy udávají, že: 1) Kongres Spojených států má konečné a rozhodující slovo ve všech otázkách týkajících se původního obyvatelstva, 2) indiánské vlády mají neodmyslitelné právo uplatňovat soudní pravomoci v případě trestné činnosti jejich členů, 3) federální vláda ani státy nemají právo soudně stíhat osoby indiánského původu za zločiny spáchané na indiánském území, 4) indiánské kmeny nemají právo soudně stíhat neindiánské osoby, pokud k tomu Kongres USA výslovně nesvolil, 5) jednotlivé státy mohou soudně stíhat osoby neindiánského původu za zločiny spáchané na indiánském území.

Složitost určování jurisdikce v otázkách trestního práva na indiánském území v mnoha případech vede ke vzniku takzvaného právního vakua. Tento dojem zdánlivého bezpráví má za následek nárůst kriminality na indiánském území, která je nyní mnohem

vyšší než celoamerický průměr. V některých indiánských rezervacích kriminalita dokonce dosahuje hodnoty o 22 % vyšší.

Jak již bylo řečeno, s nárůstem zločinnosti a právním vakuem na indiánském území je úzce spojeno násilí na ženách. Jehož výskyt však do značné míry pramení ze špatného výkladu indiánského práva, a ne pouze z růstu kriminality jako takové. Právní vakuum a byrokratické bludiště odrazují indiánské ženy od vyhledání pomoci a naopak podněcují násilníky k trestným činům. Tyto skutečnosti vedou k děsivému faktu, že indiánské ženy žijící na indiánském území ve Spojených státech se ve svém životě s dvaapůlkrát větší pravděpodobností stanou obětí sexuálního násilí nebo znásilnění než ženy neindiánského původu.

Se záměrem předejít dalšímu růstu kriminality a zabránit násilí na indiánských ženách na indiánském území uzákonil Kongres Spojených států amerických dva právní předpisy, které představují významný krok vpřed. Jako první, po dlouhém volání po reformě trestního práva na indiánském území, byl v roce 2011 přijat zákon *Tribal Law and Order Act (TLOA)*. *TLOA* do značné míry rozšiřuje kmenové soudní pravomoci a znovu potvrzuje původní indiánskou svrchovanost a právo rozhodovat v indiánských záležitostech. Kongres USA přijetím zákona však uzákonil i navýšení federálních příspěvků plynoucích na kmenové orgány činné v trestním řízení a finanční podporu zdravotních středisek na indiánském území.

Druhý zákon, *Violence Against Women Act (VAWA)*, vznikl již v roce 1994, ale až jeho znovupřijetí v roce 2013 převratným způsobem ovlivnilo stávající situaci. Zákon *VAWA* uděluje indiánským kmenům výjimku a povoluje jim v určitých případech domácího násilí na indiánském území soudně stíhat i osoby neindiánského původu. Toto nařízení, pokud se do budoucna osvědčí a pozitivně se projeví na řešení otázky násilí na indiánských ženách, může představovat východisko k vyřešení celého problému. Zákon

*Violence Against Women Act* prozatím zcela neřeší násilí na indiánském území, jeho výjimka se totiž nevztahuje na takzvané „non-native hunting“, tedy na činy násilí spáchané neindiánskou osobou, která pozbývá jakékoli vazby k indiánskému kmenu a jeho území.

Nemůžeme tedy tvrdit, že vláda Spojených států amerických problému násilí na indiánských ženách jen nečinně přihlíží. Naopak, celá situace se v posledních letech stala jedním z hlavních předmětů domácí politiky. Na druhou stranu je však více než pravděpodobné, že by problém narůstající kriminality a sexuálního násilí na indiánských ženách na indiánském území nevygradoval do takové míry, kdyby federální indiánské právo bylo mnohem průhlednější, zevrubnější a celkově srozumitelnější.

USA se v řešení problému nevydaly špatným směrem. Navyšováním federálních dotací se snaží podporovat kmenové vlády ve výkonu jejich pravomocí, které by jinak nebyly schopny zajistit dostatek financí nutných k řízení jejich kmenového území. Tato finanční podpora by však měla být značně navýšena a neměla by být směřována předně na řešení důsledků násilí. Podpora by měla proudit na eliminaci násilí a na speciální školení a výcviky orgánů činných v trestním řízení na indiánském území.

Znalost tradic a kultury jednotlivých kmenů je podstatná pro vzájemné porozumění a pro uzdravení celé společnosti, nejen té indiánské. Pokud nebude navázána ještě hlubší spolupráce s indiánskými kmeny v otázce násilí na indiánských ženách, nemůže dojít k zásadním změnám. Indiánský koncept práva by měl být v otázce sexuálního násilí na indiánských ženách zohledněn v mnohem větší míře. Pouze zintenzivnění dialogu s indiánskými zástupci může překonat konceptuální bariéru a poskytnout indiánským ženám tradiční zázemí při řešení sexuálního násilí.

Americká vláda v poslední letech začala řešit problém násilí na indiánských ženách, ale v zásadě úspěšně řeší pouze jeho dopady a důsledky. Prozatím má fatální

nedostatky v boji za odstranění úplného zárodku problému, tedy v rozuzlení spletitosti bludiště indiánského federálního práva. Pouhým řešením dopadů se celková situace nevyřeší. Pokud člověk pod zatékající střechu postaví kbelík, střechu tím neopraví, ani když bude nádobu pravidelně vylévat. Střecha se nakonec podmáčí a spadne člověku na hlavu.

## Summary

The relationship between the United States government, state governments, and tribal nations is a complex machination of past judicial decisions, cultural differences, asserted and inherent authority, and remnants of colonial ideologies in action. While an understanding of these ideas can be acquired through thorough analysis of the intergovernmental relationships of the three parties, they are elucidated more clearly through the practices of criminal jurisdiction in tribal land by the parties. The power to assert authority over criminal law and punish those that wrong the society is the basis for government of any form. Thus, the relationship of these entities and ideals expressed through it are most easily represented in the different principles established for the sake of criminal jurisdiction. Power over specific crimes occurring in tribal land and the underlying ideals of the relationship between all of these entities is woven throughout each governmental entity's responsibilities by multitudinous laws, acts, and judgments defining criminal jurisdiction in tribal land through five court-created principles, the federal government's alteration of the jurisdiction as related to specific crimes, and the consequences of the inconsistencies and faults of these practices.

Crime rates on Indian Reservations today are alarming high. Based on the 1999 Justice Department's Report, homicides on Indian Reservations rose by 87% while nationally they declined 22%. The report also stated that one in three natives will be raped in their lifetime. These high percentages are the result of the previously stated complex criminal jurisdictions resulting on Indian Reservation. 70% of violent crimes committed against Indians are by non-Indians and with the passage of PL 280 and the different jurisdictions, as well as limited resources, tribes today have a hard time persecuting these criminals.

Today efforts have been made to lower the crime rates on reservations. President Obama has sent resources to tribes and the Interior in order to combat these problems. More tribal police, rehabilitation centers, newer jails, and better reporting systems are a few of the steps taken. Some tribes have created compacts with local counties to use their police forces. Even with some resources being provided tribes still have a hard time combating the rulings of *Oliphant vs. Suquamish Indian Tribe* (1979) and therefore are often times powerless.

Criminal jurisdiction is still a very controversial topic in our modern world. There are very many grey areas of which there is still much debate as to who has the power to judge certain acts that occur within reservation land as well as outside reservation land that include Natives. Much of criminal jurisdiction leads us back to the Marshall Trilogy, the main principle of this being that the federal government has plenary power over everything that happens on reservation land. This causes much debate as to who has criminal jurisdiction in certain cases, especially when it involves non-Indians.

## Seznam použitých zdrojů

### Literatura

- Bendery, Jennifer. „Violence Against Women Act Now Touted By Republicans Who Voted Against Bill.“ *Huffingtonpost* (7. března, 2013), [[http://www.huffingtonpost.com/2013/03/07/violence-against-women-act\\_n\\_2832014.html](http://www.huffingtonpost.com/2013/03/07/violence-against-women-act_n_2832014.html)], (zprístupněno 21. července 2014).
- Black MC, Basile KC, Breiding MJ, Smith SG, Walters ML, Merrick MT, Chen J, Stevens MR, „The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 Summary Report.“ *National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention* (Atlanta, GA: 2011).
- Brent, Leonhard M.k „Closing a Gap in Indian Country. Justice: Oliphnat, Lara, and DOJ’s Proposed Fix.“ *Harvard Journal on Racial and Ethnic Justice* 28 (2012)
- Bulzomi, Michael J. „Indian Country and the Tribal Law and Order Act of 2010.“ *FBI Law Enforcement Bulletin* (květen 2012), [<http://www.fbi.gov/stats-services/publications/law-enforcement-bulletin/may-2012/indian-country-and-the-tribal-law-and-order-act-of-2010>], (zprístupněno 20. července 2014).
- Burns, Rebecca. „VAWA: A Victory for Women-But Which Women?“ *In These Times* (28. února, 2013), [[http://inthesetimes.com/article/14668/vawa\\_a\\_victory\\_for\\_womenbut\\_which\\_women](http://inthesetimes.com/article/14668/vawa_a_victory_for_womenbut_which_women)], (zprístupněno 22. července 2014).
- Canby, William. *American Indian Law* (West Publishing Co., 1998).
- Cohen, Tom. „House passes Violence Against Women Act after GOP version defeated.“ *CNN* (28. února, 2013),

[<http://edition.cnn.com/2013/02/28/politics/violence-against-women/>],  
(zprístupněno 21. července 2014).

- Coté, Charlotte. „Maintaining Harmony and Keeping the Peace: Nonviolence and Conflict Resolutions in Native American Traditional Systems of Justice.” V *Religion, Terrorism and Globalization. Nonviolence: A New Agenda*, ed. K. K. Kuriakose (Nova Science Pub Inc, 2006).
- Crawford, G. D. „Looking again at Tribal Jurisdiction: “Unwarranted Intrusions on Their Personal Liberty’.” *Marquette Law Review* 76 (1993).
- Echo-Hawk, Walter. *In the Courts of the Conqueror: The 10 Worst Indian Law Cases Ever Decided*. Fulcrum Publishers, 2010.
- Erdrich, Louise. „Rape on the Reservation.“ *The New York Times* (26. února, 2013), [[http://www.nytimes.com/2013/02/27/opinion/native-americans-and-the-violence-against-women-act.html?\\_r=0](http://www.nytimes.com/2013/02/27/opinion/native-americans-and-the-violence-against-women-act.html?_r=0)], (zprístupněno 20. července 2014).
- Gonzales, Alberto R., Regina B. Schofield a Glenn R. Schmitt. „Public Law 280 and Law Enforcement in Indian Country-Research Priorities.“ *National Institute of Justice, U. S. Department of Justice* (prosinec, 2005).
- Heisey, Geoffrey C. „Oliphant and Tribal Criminal Jurisdiction over Non-Indians: Asserting Congress’s Plenary Power to Restore Territorial Jurisdiction.“ *Indiana Law Jurnal* 3, vol. 73 (1998).
- Horwitz, Sari. „New law offers protection to abused Native American women.“ *The Washington Post* (8. února, 2014), [[http://www.washingtonpost.com/world/national-security/new-law-offers-a-silver-of-protection-to-abused-native-american-women/2014/02/08/0466d1ae-8f73-11e3-84e1-27626c5ef5fb\\_story.html](http://www.washingtonpost.com/world/national-security/new-law-offers-a-silver-of-protection-to-abused-native-american-women/2014/02/08/0466d1ae-8f73-11e3-84e1-27626c5ef5fb_story.html)], (zprístupněno 20. července 2014).

- Hurni-Cranston, Xiomara. "Indigenous Peoples' and the Media." *Kanata* 3 (Winter, 2010).
- Jackman, Katy. „Protect Native Women by Removing Jurisdictional Barriers to Safety.“ *Restoration of Native Sovereignty and Safety for Native Women* 8, č. 3 (2011).
- Jaimes-Guerrero, Marianette. „Savage Erotica Exotica: Media Imagery of Native Women in North America.“ V *Native North America. Critical and Cultural Perspectives*, ed. Renée Hulan (Toronto: ECW Press, 1999).
- Königová, Lucie. „Teorie státní suverenity a praxe intervence.“ *Mezinárodní vztahy* (březen, 2001).
- Melton, Ada Pecos a Jerry Gardner. „Public Law 280: Issues and Concerns for Victims of Crime in Indian Country.“ *American Indian Development Associates*, [<http://aidainc.net/Publications/pl280.htm>], (zprístupněno 28. července 2014).
- Nichols, Mark W. a Mehmet Serkan Tosun. „The Impact of Legalized Casino Gambling on Crime.“ *Institute for the Study of Labor*, Discussion Paper No. 7299 (březen 2013).
- Norris, Tina, Paula L. Vines, Elizabeth M Hoeffel. „The American Indian and Alaska Native Population: 2010.“ *U.S. Department of Commerce, Economics and Statistics Administration, U.S. Census Bureau*, C2010BR-10, (leden 2012).
- Perry, Steven W. „Tribal Crime Data Collection Activities, 2012.“ *U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Bureau of Justice Statistics*, NCJ 239077, (říjen, 2012).
- Pevar, Stephen L. Pevar. *The Rights of Indians and Tribes*. New York: Oxford University Press, 2012.

- Raheja, Michelle H. *Reservation Reelism. Redfacing, Visual Sovereignty, and Representation of Native Americans in Film*. Lincoln and London: University of Nebraska Press, 2010.
- Smith, Andrea. „Native American Feminism, Sovereignty, and Social Change.“ *Feminist Studies* 31, č. 1 (jaro, 2005).
- Strickland, Rennard. „The Eagle’s Empire. Sovereignty, Survival, and Self-Governance in Native American Law and Constitutionalism.“ V *Studying Native America. Problems and Prospects*, ed. Russell Thornton (Madison: University of Wisconsin Press, 1988).
- Strickland, Rennard. „Traditional Law Ways and the Spirit World.“ *Fire and the Spirits* (University of Oklahoma Press, 1975).
- Tiefenthaler, Jill, Amy Farmer a Amandine Sambira, „Services and Intimate Partner Violence in the United States: A Country-Level Analysis.“ *Journal of Marriage and Family* 67, č. 3 (srpen, 2005).
- Ústava Spojených států amerických v Tindall, George B. a David B. Shi, *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1996.
- Wilkinson, Charles F. *Indian tribes as Sovereign Governments. A sourcebook on Federal-Tribal History, Law, and Policy*. The American Indian Resources Institute, 2004.
- Yazzie, Robert. „Life Comes From It: Navajo Justice Concepts.“ *New Mexico Law Review* 24 (jaro, 1994).
- „Maze of injustice. The failure to protect Indigenous women from sexual violence in the USA.“ *Amnesty International USA* (New York, 2007).

- „Overview of Tribal Amendments. The Violence Against Women Reauthorization Act, Title IX: Safety for Indian Women.“ *Restoration of Native Sovereignty and Safety for Native Women* 9, č. 2 (2012).
- „Special Report: Intimate Partner Violence: Attributes of Victimization, 1993-2011.“ *U. S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Bureau of Justice Statistics* (listopad 2013).
- „The Marshall Trilogy,“ *Tribal Government Leadership Forum* (Arizona State University).
- „The Violence Against Women Reauthorization Act – S.1925, Title IX: Safety for Indian Women.“ *National Congress of American Indians* (22. března, 2012).
- „VAWA 2013 and Tribal Jurisdiction Over Non-Indian Perpetrators of Domestic Violence.“ *U. S. Department of Justice* (26. března, 2013).
- „Violence against women: an EU-wide survey. Main results,“ *FRA – European Union Agency for Fundamental Rights* (Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2014).

### **Internetové zdroje**

- „Attorney General Eric Holder Announces Revisions to the Uniform Crime Report’s Definition of Rape.“ *Department of Justice* (6. ledna 2012), U. S. Department of Justice, [<http://www.justice.gov/opa/pr/2012/January/12-ag-018.html>], (zprístupněno 24. květena).
- „Fact Sheet: The Affordable Care Act and American Indian and Alaska Native People.“ *U. S. Department of Health and Human Services* [<http://www.hhs.gov/healthcare/facts/factsheets/2011/03/americanindianhealth03212011a.html>], (zprístupněno 24. července 2014).

- „Justice Dept. Violence against women fell 64% over decade.“ *CBSNews.com* (7. března 2013), [<http://www.cbsnews.com/news/justice-dept-violence-against-women-fell-64-over-decade/>], (zpřístupněno 12. června 2014).
- „Všeobecná deklarace lidských práv,“ *Organizace spojených národů, osn.cz*, [<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>], (zpřístupněno 27. července 2014).
- Domáci násilí, Bílý kruh bezpečí, [<http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>], (zpřístupněno 13. června 2014).
- *Duro v. Reina*, 495 U.S. 676, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/495/676>], (zpřístupněno 28. července 2014).
- *Ex Parte Crow Dog* - 109 U.S. 556 (1883), Justia US Supreme Court, [<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/109/556/case.html>], (zpřístupněno 18. června 2014).
- *Ex Parte Crow Dog*, OYEZ, U. S. Supreme Court Media, Chicago-Kent College of Law, [[http://www.oyez.org/cases/1851-1900/1883/1883\\_1](http://www.oyez.org/cases/1851-1900/1883/1883_1)], (zpřístupněno 7. června 2014).
- FAQs, Indian Affairs, US Department Of The Interior, [<http://www.bia.gov/FAQs/>] (zpřístupněno 23. květen).
- History of Allotment, Indian Land Tenure Foundation. [<https://www.iltf.org/resources/land-tenure-history/allotment>] (zpřístupněno 23. května 2014).
- Indian Country Crimes Act, UANativeNet – Training, Education and Resources in Tribal Governance and Law, The University of Arizona,

[<http://www.uanativenet.com/topicitem/indian-country-crimes-act>],

(zprístupněno 18. června 2014).

- Johnson & Graham's Lessee v. McIntosh, 21 U.S. 8 Wheat. 543 543 (1823),  
Justia, US Supreme Court,  
[<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/21/543/case.html>], (zprístupněno 29.  
května 2014).
- Mark David Oliphant and Daniel B. Belgarde, Petitioners, v. The Suquamish  
Indian Tribe et al., 435 U.S. 191, Legal Information Institute, Cornell University  
Law School, [<http://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/435/191>],  
(zprístupněno 7. června 2014).
- Moni Basu, „U. S. broadens archaic definition of rape,“ *CNN* (6. ledna 2012),  
[<http://edition.cnn.com/2012/01/06/justice/rape-definition-revised/>],  
(zprístupněno 24. května 2014).
- Nebezpečné pronásledování, Bílý kruh bezpečí, [<http://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/nebezpecne-pronasledovani/>], (zprístupněno 13. června  
2014).
- Organizace spojených národů, zpráva A/HRCú21/47/Add. 1, James Anaya,  
„Report of the Special Rapporteur on the rights of indigenous peoples.“ *Human  
Rights Council*, 21. zasedání (30. srpna 2012),  
[[http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session21/A-HRC-21-47-Add1\\_en.pdf](http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session21/A-HRC-21-47-Add1_en.pdf)], (zprístupněno 18. června 2014).
- OSN, Světová zdravotnická organizace, Násilí na ženách,  
[<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>], (zprístupněno 24. května  
2014).

- PL-280 FAQ, The United States Attorney's Office, Minnesota, [<http://www.justice.gov/usao/mn/PL-280%20FAQ.html>], (zprístupněno 28. července 2014).
- Sexual Violence, Facts at a Glance 2012, CDC – Centers for Disease Control and Prevention, [<http://www.cdc.gov/ViolencePrevention/pdf/SV-DataSheet-a.pdf>], (zprístupněno 12. června 2014).
- The Major Crimes Act, UANativeNet, The University of Arizona, [<http://www.uanativenet.com/topicitem/Topics%20In%20Brief/455>]. (zprístupněno 28. července 2014).
- The plenary power cases, Tribal Government Leadership Forum, Arizona State University, [<http://outreach.asu.edu/book/resource-guide/plenary-power-cases>], (zprístupněno 21. června 2014).
- The United States Department of Justice, Tribal Law and Order Act, [<http://www.justice.gov/tribal/tloa.html>], (zprístupněno 6. července 2014).
- Tribal Jurisdiction, Indian Country Criminal Jurisdiction, Who is an Indian? [<http://tribaljurisdiction.tripod.com/id2.html>], (zprístupněno 26. května 2014).
- Tribal Law and Order Act (TLOA), BJA – Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice, [[https://www.bja.gov/ProgramDetails.aspx?Program\\_ID=88](https://www.bja.gov/ProgramDetails.aspx?Program_ID=88)], (zprístupněno 20. července 2014).
- UN Women, United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women, [<http://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>], (zprístupněno 7. června 2014).

- United States v. Lara, 541 U.S. 193 (2004), Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/supct/html/03-107.ZS.html>], (zprístupněno 28. července 2014).
- United States v. McBratney, 104 U.S. 621 (1881), Justia US Supreme Court, [<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/104/621/case.html>], (zprístupněno 7. června 2014).
- United States v. Wheeler, 435 U.S. 313 (1978), Justia US Supreme Court, [<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/435/313/>], (zprístupněno 5. června 2014).
- United States v. Wheeler, 435 U.S. 313 (1978), Justia US Supreme Court, [<http://supreme.justia.com/cases/federal/us/435/313/>], (zprístupněno 14. června 2014).
- University of Oregon, Faculty and Staff, Rennard Strickland, [<http://law.uoregon.edu/faculty/rstrickl/>] (zprístupněno 22. května 2014).
- Violence Against Women Act (VAWA) Reauthorization 2013, Tribal Justice and Safety, U.S. Department of Justice, [<http://www.justice.gov/tribal/vawa-tribal.html>], (zprístupněno 20. července 2014).
- Violence against women, World Health Organization, Media centre, [<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>], (zprístupněno 12. června 2014).
- Worcester v. Georgia, 31 U. S. 515, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/31/515>], (zprístupněno 30. května 2014).

- Zákon 18 U. S. Code § 3559, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/3559>], (zprístupněno 24. května 2014).
- Zákon 18 U.S. Code § 1151, Legal Information Institute, Cornell University Law School, [<http://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/1151>] (zprístupněno 23. května 2014).
- Znásilnění, definice, Stopznásilnění.cz, [<http://stopznasilneni.ecn.cz/cz/znasilneni/definice>], (zprístupněno 24. května 2014).

#### **Citované filmy**

- Deer, Tracey. *Club Native* (2008).
- Jackson, Lisa. *Suckerfish* (2004).